

Em va fer Joan Brossa
Exposició sobre l'obra literària de Brossa

Me hizo Joan Brossa
Exposición sobre la obra literaria de Brossa

Comissària: Glòria Bordons

Espai VolART
Ausiàs Marc, 22
08010 Barcelona

del 18 de desembre de 2002
al 15 de març de 2003

*del 18 de diciembre de 2002
al 15 de marzo de 2003*

FUNDACIÓ
VILA CASAS

Em complau que l'exposició Em va fer Joan Brossa sigui el primer fruit de la col·laboració entre la Fundació Vila Casas i la Fundació Joan Brossa, en relació a la catalogació i obertura al públic de la biblioteca personal de Joan Brossa. Moltes vegades he pensat que la tasca literària del poeta quedava amagada rera la seva dedicació als poemes visuals i objectes. Per això em satisfà tant que per primera vegada es faci una exposició dedicada íntegrament a les seves publicacions literàries. Cent trenta llibres exposats avalen que Joan Brossa fou abans de tot un escriptor preocupat pel rigor de les paraules (com es pot veure per les seves contínues correccions tant en els fulls manuscrits com en les edicions ja impresa) i per l'edició acurada. Agraeixo profundament a Glòria Bordons la presentació al gran públic de tota aquesta diversitat perquè això facilitarà el coneixement d'una obra tan extensa.

Pepa Llopis

Presidenta de la Fundació Joan Brossa

Barcelona, gener 2003

Me complace que la exposición Em va fer Joan Brossa sea el primer fruto de la colaboración entre la Fundació Vila Casas y la Fundació Joan Brossa, en relación a la catalogación y obertura al público de la Biblioteca personal de Joan Brossa. Muchas veces he pensado que la labor literaria del poeta quedaba oculta detrás de su dedicación a los poemas visuales y objetos. Por esto me satisface en gran medida que por primera vez se haga una exposición dedicada íntegramente a sus publicaciones literarias. Ciento treinta libros expuestos avalan que Joan Brossa fue ante todo un escritor preocupado por el rigor de las palabras (como se puede ver en sus continuas correcciones tanto en las hojas manuscritas como en las ediciones ya impresas), y por la edición cuidada. Agradezco profundamente a Glòria Bordons la presentación al gran público de toda esta diversidad porque esto facilitará el conocimiento de una obra tan extensa.

Pepa Llopis

Presidenta de la Fundació Joan Brossa

Barcelona, enero 2003

Joan Brossa ha estat una personalitat única en les lletres catalanes del segle XX, un poeta ben particular, que ha conreat tots els gèneres i s'ha oposat sempre a les modes imperants. La seva producció abraça des de 1941 a 1998 i comprèn gairebé cent setanta llibres. Les publicacions de gran part d'aquests llibres han estat ben diverses al llarg del temps i algunes són introbables.

Per primera vegada es presenta al públic una exposició que comprèn gairebé totes les publicacions literàries de Brossa. Distribuïda en tretze àmbits, es poden resseguir els diferents gèneres practicats pel poeta, la seva presència en la literatura catalana i una extensa representació de les traduccions de l'autor a altres llengües.

Joan Brossa ha sido una personalidad única en las letras catalanas del siglo XX, un poeta muy particular, que ha cultivado todos los géneros y se ha opuesto siempre a las modas imperantes. Su producción abarca de 1941 a 1998 y comprende casi ciento setenta libros. Las publicaciones de gran parte de estos libros han sido muy diversas a lo largo del tiempo y algunas son inencontrables.

Por primera vez se presenta al público una exposición que comprende casi todas las publicaciones literarias de Brossa. Distribuida en trece ámbitos, se pueden recorrer los diferentes géneros practicados por el poeta, su presencia en la literatura catalana y una extensa representación de las traducciones del autor a otras lenguas.

Joan Brossa (Barcelona, 1919-1998)

De família menestral, als 17 anys hagué d'anar a la guerra on començà la seva carrera poètica. Als anys quaranta, gràcies a la coneixença de J.V.Foix, Joan Miró i Joan Prats, s'introduí en el surrealisme. Els seus primers contactes i amistats foren bàsicament artístics. Fou cofundador de les revistes *Algol* (1947) i *Dau al Set* (1948) i col·laborà assíduament amb artistes com Joan Miró, Antoni Tàpies, Eduardo Chillida o Frederic Amat, entre altres.

A partir de l'any 1950, la poesia de Brossa experimentà un tomb, gràcies a la coneixença del poeta brasiler João Cabral de Melo. La seva intenció fou més política i el trencament formal, absolut (*Em va fer Joan Brossa*, 1950). Aquest interès polític-social també el manifestà Brossa en odes, sonets i obres de teatre d'una estructura més tradicional. Paral·lelament, la ruptura formal l'aconduí a una més gran conceptualitat i sintetització, evident en llibres de tombants dels seixanta (*Poemes civil*, *El saltamartí*), que ja contenien poemes visuals.

Aquest camí aconduí Brossa cap al món de la plàstica (poemes visuals i objectes). A partir de la primera exposició antològica a la Fundació Miró, *Joan Brossa o les paraules són les coses* (1986), les seves exposicions proliferaren arreu del món. A més, la seva poesia arribà al carrer, amb poemes corporis en espais públics. No obstant això, alternà aquesta dedicació plàstica amb la teatral (durant els anys seixanta la poesia escènica es decantà cap a les accions espectacle, ballets i monòlegs de transformació) i les formes poètiques més clàssiques (sextines).

L'experimentació que Brossa portà a totes les formes confirma la seva poètica: la concepció de la poesia com un joc. Però els mitjans foren ben diversos, ja que, per al poeta, l'evolució del temps exigia un reiterat canvi de formes i un procés de sintetització i visualització progressives. A partir de la sorpresa que suposà en el moment de la seva publicació *Poesia Rasa* (1970), Brossa s'imposà com una de les figures de la literatura catalana contemporània més interessants. Els reconeixements arribaren tard, però merescuts (Lletra d'Or 1981, Premi Ciutat de Barcelona 1987, medalla Picasso de la Unesco 1988, Premi Nacional d'Arts Plàstiques i de Teatre de la Generalitat 1992, 1998).

Joan Brossa (Barcelona, 1919-1998)

De familia menestral, a los 17 años tuvo que ir a la guerra donde empezó su carrera poética. En los años cuarenta, gracias al conocimiento de J.V.Foix, Joan Miró y Joan Prats, se introdujo en el surrealismo. Sus primeros contactos y amistades fueron básicamente artísticos. Fue cofundador de las revistas *Algol* (1947) y *Dau al Set* (1948) y colaboró asiduamente con artistas como Joan Miró, Antoni Tàpies, Eduardo Chillida o Frederic Amat, entre otros.

A partir del año 1950, la poesía de Brossa experimentó un giro, gracias al conocimiento del poeta brasileño João Cabral de Melo. Su intención fue más política y la ruptura formal, absoluta (*Em va fer Joan Brossa*, 1950). Este interés político-social también lo manifestó Brossa en odas, sonetos y obras de teatro de una estructura más tradicional. Paralelamente, la ruptura formal lo condujo a una mayor conceptualidad y sintetización, evidente en libros de finales de los sesenta (*Poemes civils*, *El saltamartí*), que ya contenían poemas visuales.

Este camino llevó Brossa hacia el mundo de la plástica (poemas visuales y objetos). A partir de la primera exposición antológica en la Fundació Miró, *Joan Brossa o les paraules són les coses* (1986), sus exposiciones proliferaron por todas partes del mundo. Además, su poesía llegó a la calle, con poemas corpóreos en espacios públicos. A pesar de ello, alternó esta dedicación plástica con la teatral (durante los años sesenta la poesía escénica se decantó hacia las acciones espectáculo, ballets y monólogos de transformación) y las formas poéticas más clásicas (sextinas).

La experimentación que Brossa llevó a todas las formas confirma su poética: la concepción de la poesía como un juego. Pero los medios fueron muy distintos, ya que, para el poeta, la evolución del tiempo exigía un reiterado cambio de formas y un proceso de sintetización y visualización progresivas. A partir de la sorpresa que supuso en el momento de su publicación *Poesia Rasa* (1970), Brossa se impuso como una de las figuras de la literatura catalana contemporánea más interesantes. Los reconocimientos llegaron tarde, pero merecidos (Lletra d'Or 1981, Premi Ciutat de Barcelona 1987, Medalla Picasso de la Unesco 1988, Premi Nacional de Artes Plásticas y de Teatro de la Generalitat 1992, 1998).

Àmbits de l'exposició

Ámbitos de la exposición

1. Teatre/ Teatro

Joan Brossa escriví teatre des dels seus inicis literaris amb la intenció, com ell digué moltes vegades, d'incorporar acció als seus poemes i també pel concepte que tenia sobre el gènere: *jo entenc el teatre com una activitat retrata dintre regions poètiques*.

Poesia Escènica és el conjunt de l'obra teatral de Joan Brossa, publicada en sis volums per Edicions 62 entre l'any 1973 i el 1983 i és una autèntica obra completa. No obstant això, cal tenir en compte que el *Postteatre* de 1947-1962 és una selecció d'accions-espectacle i romanen, per tant, encara algunes accions inèdites. La voluntat del poeta fou la de tenir-ho tot aplegat, a fi de facilitar el coneixement de la seva obra al públic i als directors teatrals, després que el 1968 donés per acabada la seva producció escènica. Tot i així algunes circumstàncies especials el portaren a escriure encara alguns textos, com *L'armari en el mar* en col·laboració amb J.M. Mestres Quadreny el 1978, *Gran sessió de màgia en dues parts* per al mag Haussón l'any 1981 i *Grazie, Fellini!* per a Totò en la tardana data de 1996.

En conjunt, la poesia escènica brossiana es caracteritza pel trencament de convencions i gèneres, a fi de trobar noves possibilitats poètiques a l'acció.

Joan Brossa escribió teatro desde sus inicios literarios con la intención, como él dijo reiteradamente, de incorporar acción a sus poemas y también por el concepto que tenía sobre el género: *entiendo el teatro como una actividad retraída en regiones poéticas*.

Poesia Escènica es el conjunto de la obra teatral de Joan Brossa, publicada en seis volúmenes por Edicions 62 entre el año 1973 y en 1983 y tiene la voluntad de ser una auténtica obra completa. A pesar de ello, cabe tener en cuenta que el *Postteatre* de 1947-1962 es una selección de acciones-espectáculo y quedan, por lo tanto, todavía algunas acciones inéditas. La voluntad del poeta fue tener todo el teatro recogido, para facilitar el conocimiento de su obra al público y a los directores teatrales, después de que en 1968 diera por acabada su producción escénica. No obstante, algunas circunstancias especiales lo condujeron a escribir todavía algunos textos, como *L'armari en el mar* en colaboración con J.M. Mestres Quadreny en 1978, *Gran sessió de màgia en dues parts* para el mago Haussón en 1981 y *Grazie, Fellini!* para Totò en la tardía fecha de 1996.

En conjunto, la poesía escénica brossiana se caracteriza por la ruptura de convenciones y géneros, con el fin de encontrar nuevas posibilidades poéticas a la acción.

Llibres exposats/ Libros expuestos

El crim. Barcelona, *Dau al Set*, novembre 1948.

Primera publicació d'una obra de teatre de Joan Brossa. És una peça d'acte únic, de l'any 1945. Es va publicar a *Dau al Set* amb un dibuix de Modest Cuixart.

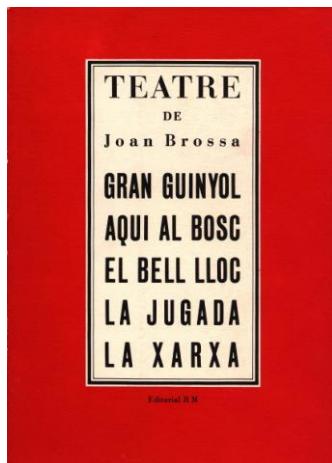
Primera publicación de una obra de teatro de Joan Brossa. Es una pieza de acto único, del año 1945. Se publicó en *Dau al Set* con un dibujo de Modest Cuixart.

Or i Sal. Barcelona, Ed.Joaquim Horta, 1963.

Obra de 1959, una de les primeres peces de teatre representades de Joan Brossa. Dirigida per Frederic Roda, s'estrenà el 1961 al Palau de la Música per l'Agrupació Dramàtica Barcelona. El llibre conté un pròleg d'Arnau Puig.

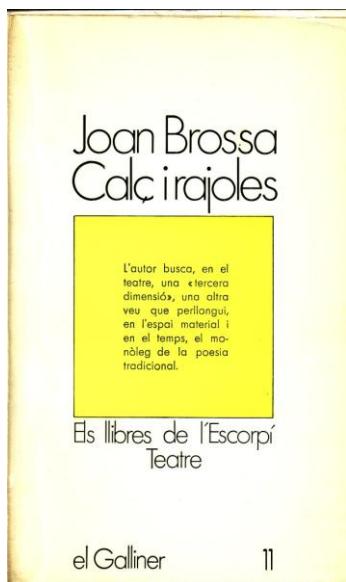
Obra de 1959, una de las primeras piezas de teatro representadas de Joan Brossa. Dirigida por Frederic Roda, se estrenó en 1961 en el Palau de la Música por la Agrupació Dramàtica Barcelona. El libro contiene un prólogo de Arnau Puig.

Teatre de Joan Brossa. Barcelona, Editorial RM, 1964.

Recull de cinc peces teatrals de Joan Brossa, publicades anteriorment a la seva edició a *Poesia escènica*.

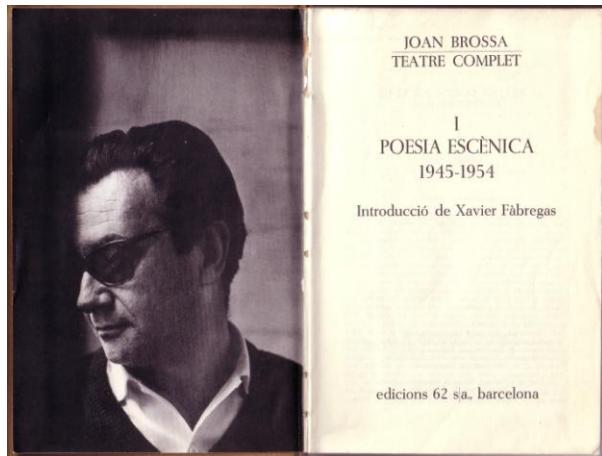
Recopilación de cinco obras teatrales de Joan Brossa, publicadas anteriormente a su edición en *Poesía escénica*.

Calç i rajoles. Barcelona, Edicions 62 (Els Llibres de l'Escorpí. Teatre, El Galliner 11), 1971.

Obra de teatre en homenatge a Ignasi Iglésias, estrenada al Palau de la Música Catalana el 5 de febrer de 1964 pel Teatre Experimental Català, sota la direcció de Vicenç Olivares. El llibre porta un pròleg de Pere Gimferrer i un comentari d'Alexandre Cirici arran de l'estrena. Recentment ha estat reeditat a la col·lecció El Cangur Plus amb un pròleg de Glòria Bordons.

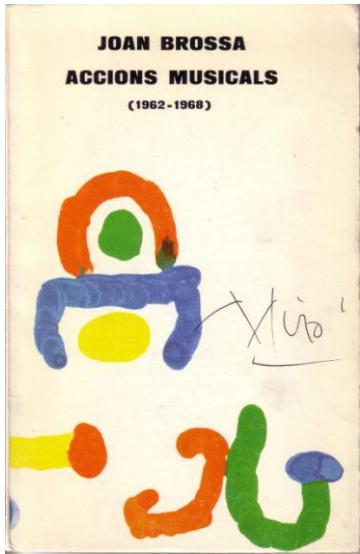
Obra de teatro en homenaje a Ignasi Iglésias, estrenada en el Palau de la Música Catalana el 5 de febrero de 1964 por el Teatre Experimental Català, bajo la dirección de Vicenç Olivares. El libro lleva un prólogo de Pere Gimferrer y un comentario de Alexandre Cirici a raíz del estreno. Recientemente ha sido reeditado en la colección El Cangur Plus con un prólogo de Glòria Bordons.

Poesia escènica. Barcelona, Edicions 62 (Clàssics catalans del segle XX) 1973 a 1983.

Conjunt de l'obra teatral de Joan Brossa, publicada en sis volums amb un pròleg de Xavier Fàbregas.

Conjunto de la obra teatral de Joan Brossa, publicada en seis volúmenes con un prólogo de Xavier Fàbregas.

Accions musicals (1962-1968). Barcelona, Llibres del Mall, 1975.

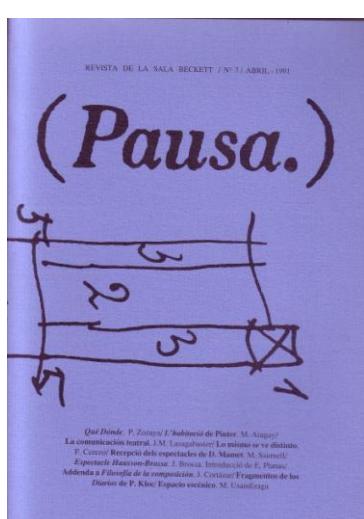
Recull de set peces teatrals, que són accions entorn al concert. Després van ser recollides a *Poesia escènica*. La majoria són amb música de J.M. Mestres Quadreny i *Concert irregular* de 1967, amb la de Carles Santos. La portada de Joan Miró figurava al programa de l'estrena de *Concert irregular* feta per celebrar els setanta-cinc anys de l'artista el juliol de 1968.

Recopilación de siete piezas teatrales, que son acciones alrededor del concierto. Después fueron recogidas en *Poesía escénica*. La mayoría se acompañan de música de J.M. Mestres Quadreny y *Concierto irregular* de 1967, con la de Carles Santos. La portada de Joan Miró figuraba en el programa del estreno de *Concierto irregular* realizado para celebrar los setenta y cinco años del artista en julio de 1968.

L'armari en el mar. Barcelona, Forum Musical, Teatre Lliure 1978.

Text per a música, interpretat al Festival Internacional de Música de Barcelona de 1978 en col.laboració amb J.M. Mestres Quadreny.

Texto para música, interpretado en el Festival Internacional de Música de Barcelona de 1978 en colaboración con J.M. Mestres Quadreny.

Espectacle Hausson-Brossa.

Barcelona, (Pausa) Revista de la Sala Beckett núm.7 (abril 1991).

Text de l'espectacle *Gran sessió de màgia en dues parts* (espectáculo Hausson-Brossa), estrenat a Barcelona al Teatre Romea el 1987. Introducció d'Eduard Planas.

Texto del espectáculo *Gran sessió de magia en dues partes* (espectáculo Hausson-Brossa), estrenado en Barcelona en el Teatro Romea en el año 1987. Introducción de Eduard Planas.

TEATRE

de
Joan Brossa

Edicions Pedra de Toc

Teatre. L'Alfàs del Pi, Edicions Pedra de Toc, 1996.

Recull de tres obres teatrals (*Al Canigó ja no hi ha àguiles*, *Ja hi tinc un peu!* i *Olga sola*), escrites entre el 1959 i 1965, reeditades a partir dels volums de *Poesia escènica*. Conté un pròleg d'Eduard Planas.

Recopilación de tres obras teatrales (*Al Canigó ja no hi ha àguiles*, *Ja hi tinc un peu!* y *Olga sola*), escritas entre 1959 y 1965, reeditadas a partir de los volúmenes de *Poesía escénica*. Contiene un prólogo de Eduard Planas.

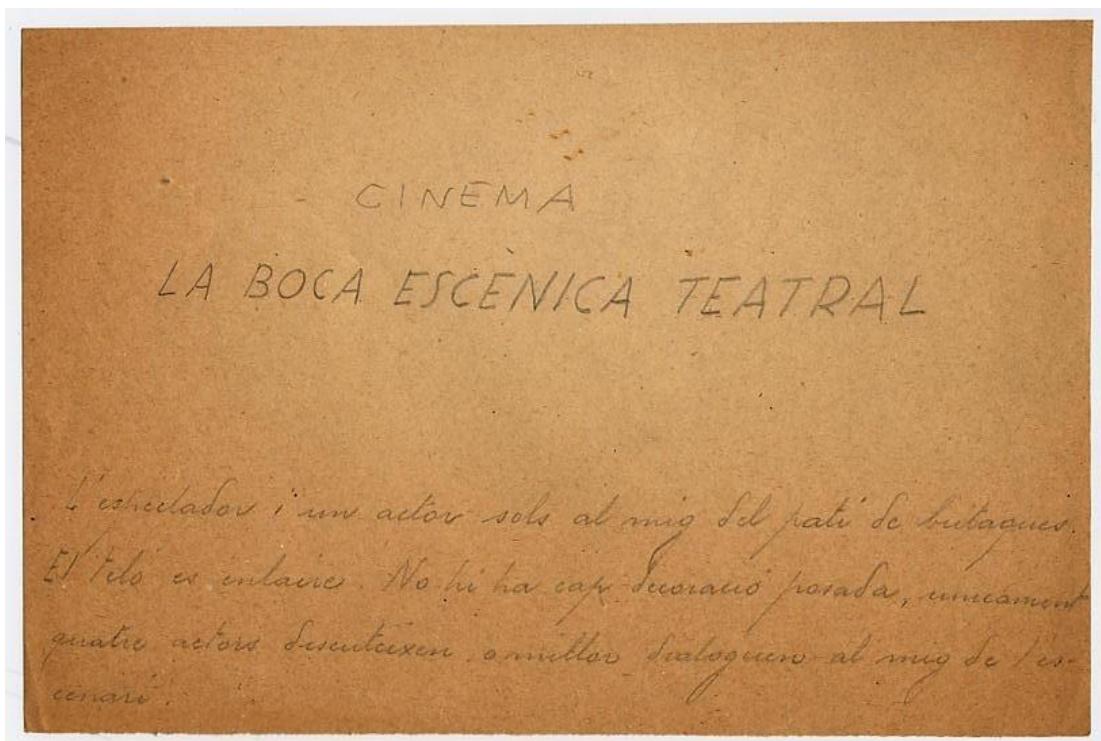

Grazie, Fellini! (pantomima noranta-quatre). Barcelona, Assaig de teatre. Revista de l'associació d'investigació i experimentació teatral, núms. 5 i 6 (juny 1997).

Pantomima inèdita dedicada a Totó.

Pantomima inédita dedicada a Totó.

Altres materials / Otros materiales

Manuscrit de la peça inèdita *La boca escènica teatral* de 1946

Manuscrito de la pieza inédita *La boca escènica teatral* de 1946.

2. Primeres edicions de llibres de poemes/ Primeras ediciones de libros de poemas

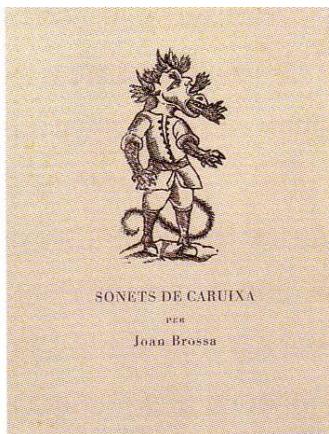
Les primeres edicions de llibres de Brossa es produeixen durant l'època *Dau al Set* i es mouen en un àmbit molt restringit. Dues: *Sonets de Caruixa i Em va fer Joan Brossa* són fruit de l'amistat que lligà Joan Brossa amb João Cabral de Melo, ja que sota el nom de Cobalto s'amagava una edició privada del poeta brasiler. Tant aquestes publicacions com la de *Romancets del Dragolí*, editada des de la revista *Dau al Set*, s'acompanyaren de dibuixos de Joan Ponç.

La publicació següent (*Poemes civils*) també fou obra d'una editorial personal (R.M., abreviatura que pertanyia a un membre del Club 49). Finalment, *El saltamartí* és el primer cas d'una editorial una mica més normalitzada. Tant en un cas com en l'altre i ja durant la dècada dels seixanta, donaren a conèixer uns llibres molt significatius (pel seu caràcter antipoètic i la inclusió d'alguns poemes visuals) de la manera de fer brossiana.

Las primeras ediciones de libros de Brossa tienen lugar durante la época *Dau al Set* y se mueven en un ámbito muy restringido. Dos: *Sonets de Caruixa y Em va fer Joan Brossa* son fruto de la amistad que unió a Joan Brossa con João Cabral de Melo, ya que bajo el nombre de Cobalto se ocultaba una edición privada del poeta brasileño. Tanto estas publicaciones como la de *Romancets del Dragolí*, editada desde la revista *Dau al Set*, se acompañaron de dibujos de Joan Ponç.

La siguiente publicación (*Poemes civils*) también fue obra de una editorial personal (R.M., siglas que pertenecían a un miembro del Club 49). Finalmente, *El saltamartí* es el primer caso de una editorial un poco más normalizada. Tanto un caso como el otro y ya durante la década de los sesenta, dieron a conocer unos libros muy significativos (por su carácter antipoético y por la inclusión de algunos poemas visuales) del quehacer brossiano.

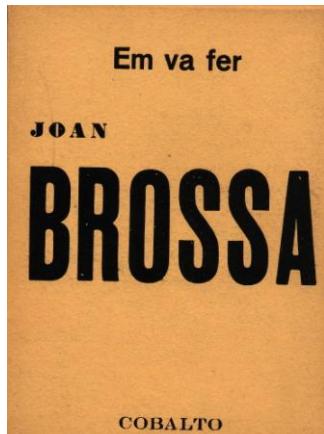
Llibres exposats/ Libros expuestos

Sonets de Caruixa. Barcelona, Ed.Cobalto, 1949.

Primera edició d'un llibre de poemes de Brossa. Es tractava només de set sonets del llibre que posteriorment s'editaria a *Poesia Rasa*. L'edició fou possible gràcies a João Cabral de Melo.

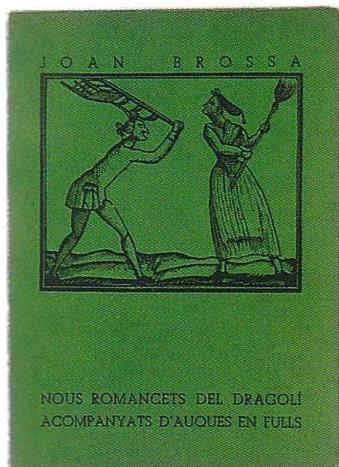
Primera edición de un libro de poemas de Brossa. Se trataba sólo de siete sonetos del libro que posteriormente se editaría en *Poesia Rasa*. La edición fue posible gracias a João Cabral de Melo.

Em va fer Joan Brossa. Barcelona, Ed.Cobalto, 1951.

Primera edició d'un dels llibres més reeditats i traduïts de Joan Brossa. Es publicà amb un pròleg de João Cabral de Melo i un dibuix de Joan Ponç.

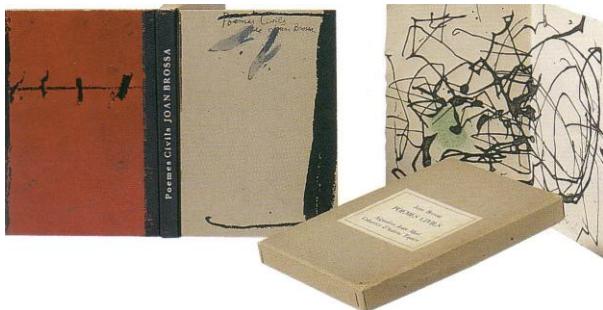
Primera edición de uno de los libros más reeditados y traducidos de Joan Brossa. Se publicó con un prólogo de João Cabral de Melo y un dibujo de Joan Ponç.

Nous romancets del Dragolí acompañats d'auques en fulls. Barcelona, Dau al Set 1953.

Primera edició fragmentària de *Romancets del Dragolí*, llibre de romanços de 1948, reeditat a *Poesia Rasa*. L'edició portava un pròleg de J.E.Cirlot i un dibuix de Joan Ponç a la portada.

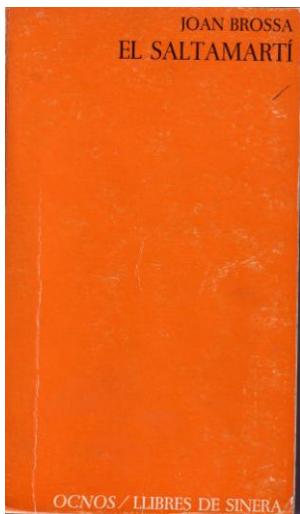
Primera edición fragmentaria de *Romancets del Dragolí*, libro de romances de 1948, reeditado en *Poesia Rasa*. La edición llevaba un prólogo de J.E.Cirlot y un dibujo de Joan Ponç en la portada.

Poemes civils.. Barcelona, Editorial RM, 1961.

Primera edició del llibre de poemes quotidians escrit el 1960 i posteriorment inclòs a *Poemes de seny i cabell*.

Primera edición del libro de poemas cotidianos escrito en 1960 y posteriormente incluido en *Poemes de seny i cabell*.

El saltamartí. Barcelona, Llibres de Sinera (Col·lecció Ocnos, 1), 1969.

Primera edició del llibre de 1963, després reeditat dins del volum *Poemes de seny i cabell*. És el primer llibre de poemes de Brossa que conté també poemes visuals.

Primera edición del libro de 1963, después reeditado en el volumen *Poemes de seny i cabell*. Es el primer libro de poemas de Brossa que contiene también poemas visuales.

Altres materials / Otros materiales

Poema manuscrit de la primera versió d'*Em va fer Joan Brossa*.

Poema manuscrito de la primera versión de *Em va fer Joan Brossa*.

3. Volums de tries de llibres/ Volúmenes de selecciones de libros

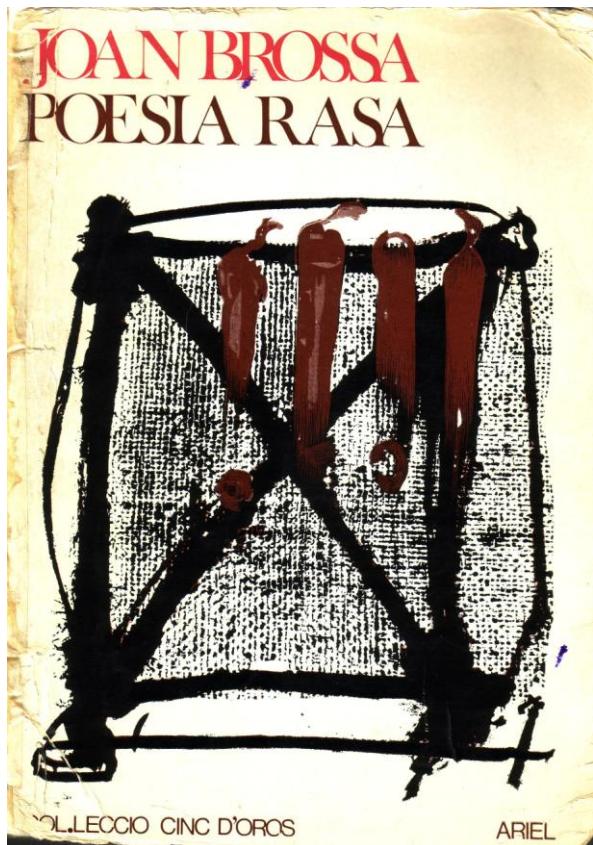
Brossa no tingué mai la intenció de fer unes Obres Completes, almenys en el camp més estricte de la poesia. En un primer moment no tingué gaire interès a publicar. Però, quan les circumstàncies històriques foren més favorables i el volum d'obra escrita fou ja considerable, el criteri de publicació fou sempre la selecció. No li interessà de donar-ho tot al lector. I sempre guardà llibres al calaix, en una actitud de mantenir una part d'ell oculta al públic. Actuà com el mag que busca permanentment de sorprendre l'espectador.

El seu primer gran recull, *Poesia Rasa*, es subtitula significativament *Tria de llibres*. Poc després, però, publicà altres petits reculls que també aplegaven llibres de la mateixa època. A continuació, seguí amb la tria de llibres posteriors a 1959, amb dues edicions del mateix tipus de *Poesia Rasa*: *Poemes de seny i cabell* i *Rua de llibres*. Tot seguit, completà el primer període de la seva producció amb *Ball de sang*. I, finalment, aplegà tots els llibres de sextines que havia escrit fins al moment a *Viatge per la sextina*.

Brossa no tuvo nunca la intención de hacer unas Obras Completas, al menos en el campo más estricto de la poesía. En un primer momento no tuvo mucho interés en publicar. Pero, cuando las circunstancias históricas fueron más favorables y el volumen de obra escrita fue ya considerable, el criterio de publicación fue siempre la selección. No le interesó darlo todo al lector. Y siempre guardó libros en el cajón, en una actitud por mantener una parte de él oculta al público. Actuó como el mago que busca permanentemente sorprender al espectador.

Su primera gran colección, *Poesia Rasa*, se subtitula significativamente *Tria de llibres (Selección de libros)*. No obstante, poco después publicó otras pequeñas recopilaciones que también recogían libros de la misma época. A continuación, siguió con la selección de libros posteriores a 1959, con dos ediciones del mismo tipo de *Poesia Rasa*: *Poemes de seny i cabell* y *Rua de llibres*. Seguidamente, completó el primer período de su producción con *Ball de sang*. Y, finalmente, juntó todos los libros de sextinas que había escrito hasta el momento en *Viatge per la sextina*.

Llibres exposats/ Libros expuestos

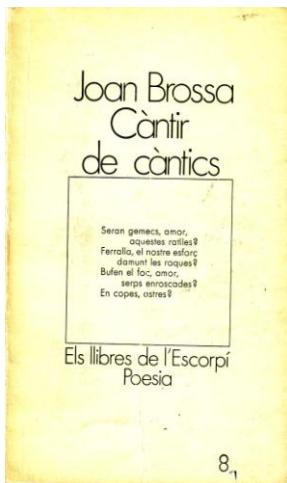
Poesia Rasa. Tria de llibres (1943-1959). Barcelona, Editorial Ariel (Col·lecció Cinc d'Orus), 1970.

Recull de disset llibres escrits entre 1943 i 1959. Primer llibre de Brossa que tingué un ressò important en la literatura catalana. Amb un pròleg de Manuel Sacristán, traduït al català per Francesc Vallverdú i una portada d'Antoni Tàpies.

Inclou els llibres: *Fogall de sonets* de 1943-48, *Romancets del Dragolí* de 1948, *Sonets de Caruixa* de 1949, *Em va fer Joan Brossa* de 1950, *Odes rurals* de 1951, *Cant de topada i victòria* de 1951, *El tràngol* de 1952, *Catalunya i selva* de 1953, *Cant de 1954*, *Festa de 1955*, *El pedestal són les sabates* de 1955, *Interluni* de 1955, *Poemes de París* de 1956, *El poeta presenta quinze pantomimes* de 1956, *Els entrebancs de l'univers* de 1956, *Vint-i-una odes, uns goigs, una dansa i un sonet* de 1958 i *Avanç i escampall* de 1957-59.

Recopilación de diecisiete libros escritos entre 1943 y 1959. Primer libro de Brossa que tuvo una repercusión importante en la literatura catalana. Con un prólogo de Manuel Sacristán, traducido al catalán por Francesc Vallverdú y una portada de Antoni Tàpies.

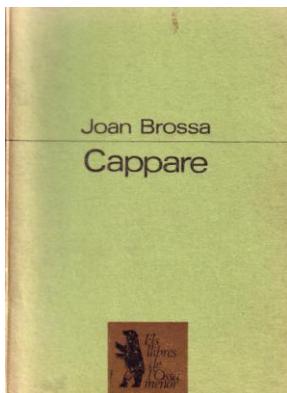
Incluye los libros: *Fogall de sonets* de 1943-48, *Romancets del Dragolí* de 1948, *Sonets de Caruixa* de 1949, *Em va fer Joan Brossa* de 1950, *Odes rurals* de 1951, *Cant de topada i victòria* de 1951, *El tràngol* de 1952, *Catalunya i selva* de 1953, *Cant de 1954*, *Festa de 1955*, *El pedestal són les sabates* de 1955, *Interluni* de 1955, *Poemes de París* de 1956, *El poeta presenta quinze pantomimes* de 1956, *Els entrebancs de l'univers* de 1956, *Vint-i-una odes, uns goigs, una dansa i un sonet* de 1958 y *Avanç i escampall* de 1957-59.

Càntir de càntics. Barcelona, Edicions 62 (Els Llibres de l'Escorpi. Poesia 8), 1972.

Recull d'un llibre d'odes de 1951: *Odes del vell amor* i dos llibres de sonets de 1952: *Mercurial* i *Viltinença*, que experimenten amb el llenguatge.

Recopilación de un libro de odas de 1951: *Odes del vell amor* y dos libros de sonetos de 1952: *Mercurial* y *Viltinença*, que experimentan con el lenguaje.

Cappare. Barcelona, Ed.Proa (Ll. de l'ossa menor 77), 1973.

Recull de tres llibres de 1956 i 1957: *Model de fruita*, *Dotze sonets a Victòria* i *Vint-i-set poemes*, que contenen les principals formes practicades per Brossa fins al moment: odes, sonets i poemes quotidians molts intètics. Conté un próleg de Pere Gimferrer.

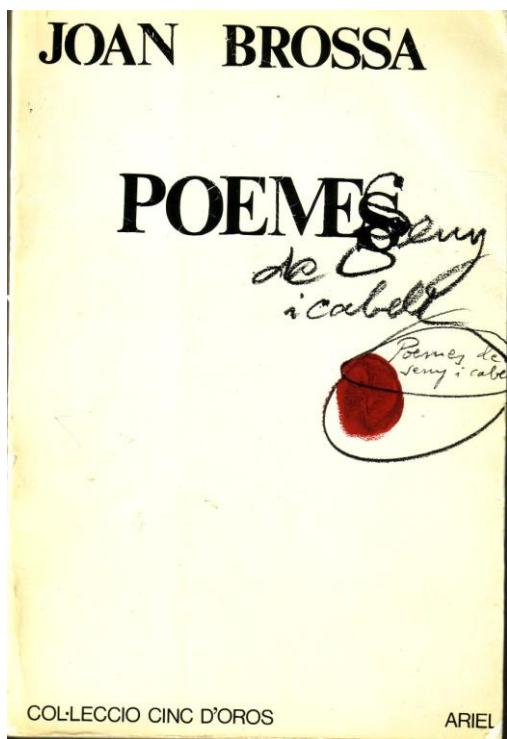
Recopilación de tres libros de 1956 y 1957: *Model de fruta*, *Dotze sonets a Victòria* y *Vint-i-set poemas*, que contienen las principales formas practicadas por Brossa hasta el momento: odas, sonetos y poemas cotidianos muy sintéticos. Contiene un prólogo de Pere Gimferrer.

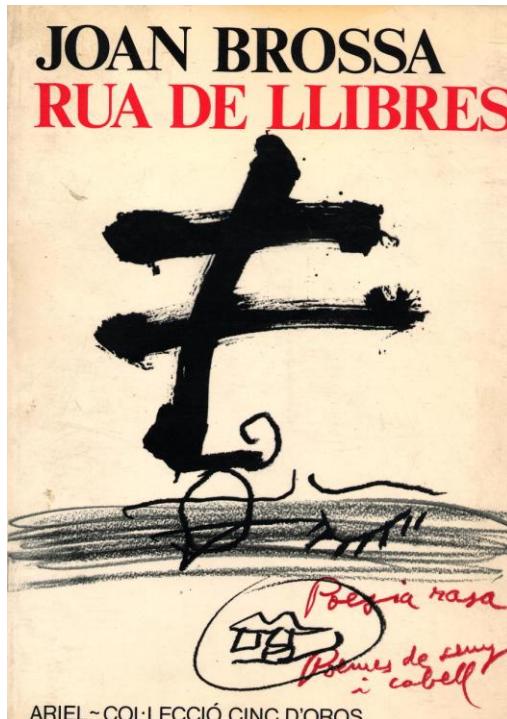
La barba del cranc. Barcelona, Edicions 62 (Els Llibres de l'Escorpi. Poesia 20), 1972.

Recull de dos llibres de sonets: *La porta* (1954) i *Coresforç* (1955) i quatre sonets aïllats, que venien a completar els llibres de poemes anteriors a 1959, publicats a *Poesia Rasa*.

Recopilación de dos libros de sonetos: *La porta* (1954) y *Coresforç* (1955) y cuatro sonetos, que completaban los libros de poemas anteriores a 1959, publicados en *Poesia Rasa*.

Poemes de seny i cabell. Triada de llibres 1957-1963. Barcelona, Editorial Ariel (Col·lecció Cinc d'oros), 1977.

Rua de llibres (1964-70). Barcelona, Editorial Ariel (Col·lecció Cinc d'oros), 1980.

Recull que aplega quinze llibres de poesia escrits entre 1957 i 1963, tres dels quals havien estat publicats anteriorment en edicions lleugerament distintes. Cronològicament, representa la continuació dels llibres recollits a *Poesia Rasa*. Conté un pròleg d'Arthur Terry.

Inclou els llibres: *Poemes irregulars* de 1957-58, *O o U* de 1959, *Un, i no dos* de 1959-60, *Cau de poemes* de 1960, *Poemes civils* de 1960, *Els ulls i les orelles del poeta* de 1961, *Llumenerada* de 1961-63 i *El saltamartí* de 1963.

Recopilación que recoge quince libros de poesía escritos entre 1957 y 1963, tres de los cuales habían sido publicados anteriormente en ediciones ligeramente distintas. Cronológicamente, representa la continuación de los libros recogidos en *Poesía Rasa*. Contiene un prólogo de Arthur Terry.

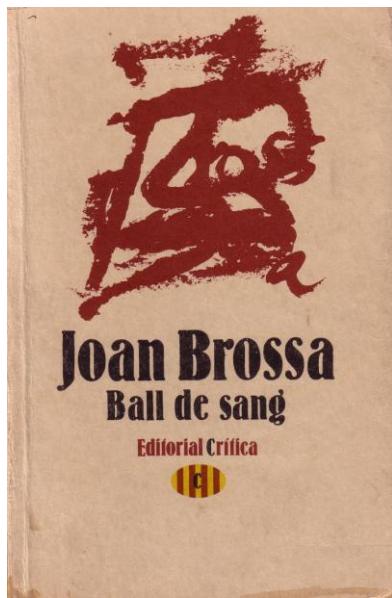
Incluye los libros: *Poemes irregulars* de 1957-58, *O o U* de 1959, *Un, i no dos* de 1959-60, *Cau de poemes* de 1960, *Poemes civils* de 1960, *Els ulls i les orelles del poeta* de 1961, *Llumenerada* de 1961-63 y *El saltamartí* de 1963.

Recull que aplega set llibres de poesia escrits entre 1964 i 1970, dos dels quals havien estat publicats anteriorment en edicions de bibliòfil. Cronològicament, representa la continuació dels llibres recollits a *Poemes de seny i cabell*.

Inclou els llibres següents: *El cigne i l'oc* de 1964, *Poema sobre Frègoli i el seu teatre* de 1965, *Petit festival* de 1965, *Sonets del vaitot* de 1965-66, *Cent per tant* de 1967, *L'esmorzar a la muralla* de 1968 i *Flor de fletxa* de 1969-70.

Recopilación que recoge siete libros de poesía escritos entre 1964 y 1970, dos de los cuales habían sido publicados anteriormente en ediciones de bibliófilo. Cronológicamente, representa la continuación de los libros recogidos en *Poemes de seny i cabell*.

Incluye los libros siguientes: *El cigne i l'oc* de 1964, *Poema sobre Frègoli i el seu teatre* de 1965, *Petit festival* de 1965, *Sonets del vaitot* de 1965-66, *Cent per tant* de 1967, *L'esmorzar a la muralla* de 1968 y *Flor de fletxa* de 1969-70.

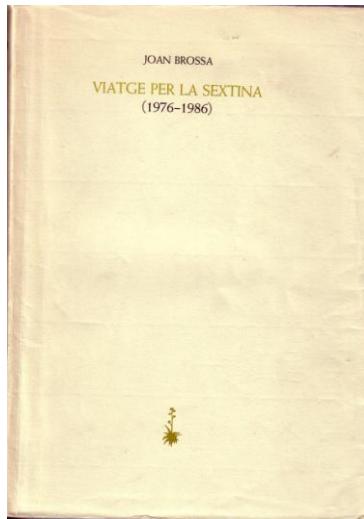
Ball de sang (1941-1954). Barcelona, Editorial Crítica (Col·lecció Sarrià 8), 1982.

Recull de vuit llibres, escrits entre 1941 i 1954, inèdits en el moment de la seva publicació, a excepció d'*U no és ningú*, publicat el 1979 com a llibre de bibliòfil. Hi ha sonets, odes, proses i poemes quotidians. El llibre porta un pròleg de Josep Romeu i Figueras.

Inclou les obres següents: *La bola i l'escarabat* de 1941-43, *Sortija* de 1948, *30 Divisió* de 1950, *U no és ningú* de 1950, *El clavell i el martell* de 1951, *Poemes entre el zero i la terra* de 1951, *Coral* de 1951 i *Malviatge* de 1954.

Recopilación de ocho libros, escritos entre 1941 y 1954, inéditos en el momento de su publicación, a excepción de *U no es ningú*, publicado en 1979 como libro de bibliófilo. Hay sonetos, odas, prosas y poemas cotidianos. El libro lleva un prólogo de Josep Romeu i Figueras.

Incluye las obras siguientes: *La bola i l'escarabat* de 1941-43, *Sortija* de 1948, *30 Divisió* de 1950, *U no es ningú* de 1950, *El clavell i el martell* de 1951, *Poemes entre el zero i la terra* de 1951, *Coral* de 1951 y *Malviatge* de 1954.

Viatge per la sextina (1976-1986). Barcelona, Edicions dels Quaderns crema (Poesia dels Quaderns crema, 24), 1987.

Recull dels quatre llibres de sextines escrits per Brossa entre el 1976 i 1986: *Sextines 76*, *Vint-i-set sextines i un sonet*, *Tercer llibre de sextines* i *Quart llibre de sextines*, els dos primers dels quals havien estat publicats anteriorment a Llibres del Mall i Edicions 62.

Recopilación de los cuatro libros de sextinas escritos por Brossa entre 1976 y 1986: *Sextines 76*, *Vint-i-set sextines i un sonet*, *Tercer llibre de sextines* y *Quart llibre de sextines*, de los cuales los dos primeros habían sido publicados anteriormente en Llibres del Mall y Edicions 62.

Altres materials / Otros materiales

Paper manuscrit on s'explica l'ordre dels llibres escrits fins a 1959, que inicialment havia d'acompanyar l'edició de *Ball de sang*, però que no va sortir exactament així, sinó com un simple llistat de les obres.

Papel manuscrito donde se explica el orden de los libros escritos hasta 1959, que inicialmente debía acompañar a la edición de *Ball de sang*, pero que no salió exactamente así, sino como un simple listado de obras.

4. Reedició *Poesia Rasa*/ Reedición de *Poesia Rasa*

L'any 1985, desapareguda Edicions Ariel, Edicions 62 començà la reedició dels llibres de *Poesia Rasa*, degudament revisada per l'autor i incloent-hi els poemes censurats. La idea inicial era de publicar els disset llibres un a un “per facilitar-ne la divulgació”, com deia una nota editorial. Però el 1990, després dels tres primers, l'editorial canvià de parer i optà per publicar els catorze llibres restants en dos volums de la Sèrie Gran de Poesia. En el primer volum s'inclogué el pròleg de Manuel Sacristán que encapçalava l'edició de 1970.

No cal dir que aquesta reedició tan dispersa de *Poesia Rasa* ha dificultat el coneixement global del recull per part del gran públic.

El año 1985, desaparecida Edicions Ariel, Ediciones 62 comenzó la reedición de los libros de *Poesia Rasa*, debidamente revisada por el autor e incluyendo los poemas censurados. La idea inicial era publicar los diecisiete libros uno a uno “para facilitar su divulgación”, como decía una nota editorial. Pero en 1990, después de los tres primeros, la editorial cambió de parecer y optó por publicar los catorce libros restantes en dos volúmenes de la Sèrie Gran de Poesia. En el primer volumen se incluyó el prólogo de Manuel Sacristán que introducía la edición de 1970.

No es preciso decir que esta reedición tan dispersa de *Poesia Rasa* ha dificultado el conocimiento global de la colección por parte del gran público.

Llibres exposats/ Libros expuestos

Fogall de sonets. Barcelona, Edicions 62 (Els Llibres de l'Escorpi. Poesia 91), 1985.

Llibre de sonets, escrits entre 1943 i 1948, primer del recull *Poesia Rasa*. Amb aquest llibre Edicions 62 inicià la reedició dels llibres inclosos a *Poesia Rasa*, afegint-hi els poemes censurats l'any 1970.

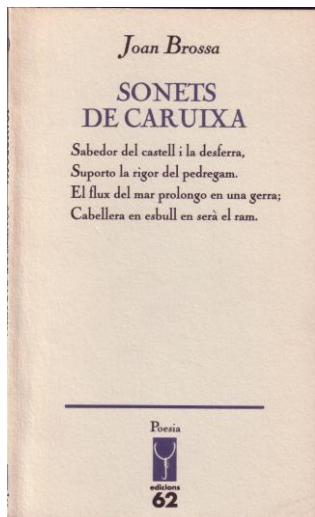
Libro de sonetos, escritos entre 1943 y 1948, primero de la recopilación *Poesia Rasa*. Con este libro Edicions 62 inició la reedición de los libros incluidos en *Poesia Rasa*, añadiendo los poemas censurados en el año 1970.

Romancets del Dragolí. Barcelona, Edicions 62 (Els Llibres de l'Escorpi. Poesia 103), 1986.

Reedició del llibre de 1948 que havia estat publicat fragmentàriament a *Dau al Set* i formava part del recull *Poesia Rasa*.

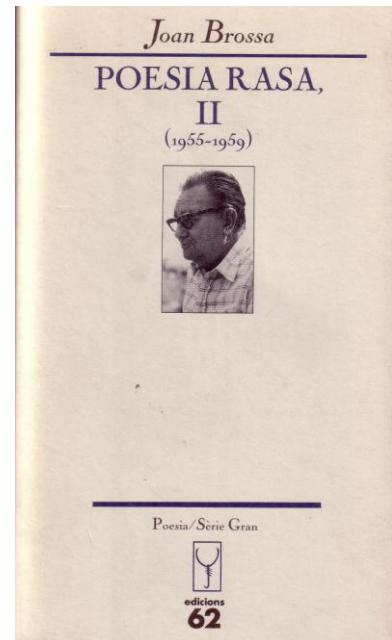
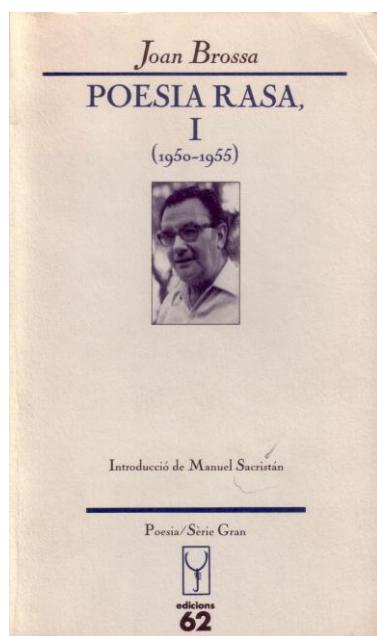
Reedición del libro de 1948 que había sido publicado fragmentariamente en *Dau al Set* y formaba parte de la recopilación *Poesia Rasa*.

Sonets de Caruixa. Barcelona, Edicions 62 (Els Llibres de l'Escorpí. Poesia 130), 1990.

Reedició del llibre de 1949 que havia estat publicat fragmentàriament per João Cabral de Melo i després formà part del recull *Poesia Rasa*.

Reedición del libro de 1949 que había sido publicado fragmentariamente por João Cabral de Melo y después formó parte de *Poesia Rasa*.

Poesia Rasa (2 volums). Barcelona, Edicions 62 (Poesia/Sèrie gran 3 i 5), 1990 i 1991.

Reedició en dos volums de *Poesia Rasa* a partir d'*Em va fer Joan Brossa*, amb la inclusió del pròleg de Manuel Sacristán.

Reedición en dos volúmenes de *Poesia Rasa* a partir de *Em va fer Joan Brossa*, con la inclusión del prólogo de Manuel Sacristán.

5. Llibres de poesia a partir de 1970/ Libros de poesía a partir de 1970

Els llibres aïllats que Joan Brossa publicà entre 1975 i la seva mort són ben diferents i comprenen tot tipus de formes i temes:

- Odes sàfiques (una forma clàssica que usà per a l'exaltació d'alguns personatges, com el president Companys o Lluís Maria Xirinacs).
- Poemes curts i antipoètics (els més rellevants són el conjunt de llibres *Els entra-i-surts del poeta*, on hi ha poemes visuals, poemes transcripcions de documents, fragments de conversa, etc. o *Passat festes*).
- Sextines (forma que començà a practicar a partir de 1975, després que solucionà alguns dubtes sobre aquesta estrofa medieval a partir d'un article de Josep Romeu).
- Sonets (transgredint-ne la forma de manera lúdica com *Els ulls de l'òliba* o escrivint un llibre unitari de temàtica amorosa com *Sonets a Gofredina*).
- Sonets-sextina (una forma híbrida que començà a usar per temes més reflexius com a *Qui diu foc, diu flama* o *Furgó de cua*).
- Poemes lliures de caràcter reflexiu (com els darrers llibres *Suite tràmpol o el compte enrera* o *Sumari astral*).

Los libros aislados que Joan Brossa publicó entre 1975 y su muerte son muy distintos y comprenden todo tipo de formas y temas:

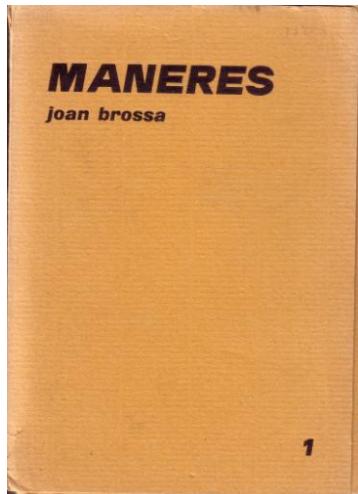
- Odas sáficas (una forma clásica que usó para la exaltación de algunos personajes, como el presidente Companys o Lluís María Xirinacs).
- Poemas cortos y antipoéticos (los más relevantes son el conjunto de libros *Els entra-i-surts del poeta*, donde se pueden encontrar poemas visuales, poemas transcripciones de documentos, fragmentos de conversación, etc. o *Passat festes*).
- Sextinas (forma que empezó a practicar a partir de 1975, después de solucionar algunas dudas sobre esta estrofa medieval a partir de un artículo de Josep Romeu).
- Sonetos (transgrediendo la forma de manera lúdica como en *Els ulls de l'òliba* o escribiendo un libro unitario de temática amorosa como *Sonets a Gofredina*).
- Sonetos-sextina (una forma híbrida que empezó a usar para temas más reflexivos como en *Qui diu foc, diu flama* o *Furgó de cua*).
- Poemas libres de carácter reflexivo (com los últimos libros *Suite tràmpol o el compte enrera* o *Sumari astral*).

Llibres exposats/ Libros expuestos

Oda al President Companys. Barcelona, Esquerra Republicana de Catalunya, Ed. de la Humanitat, 1976.

Edició popular de l'oda publicada l'any anterior, juntament amb *l'Oda al President Macià*, per Ed.Sala Gaspar amb litografies d'Antoni Tàpies.

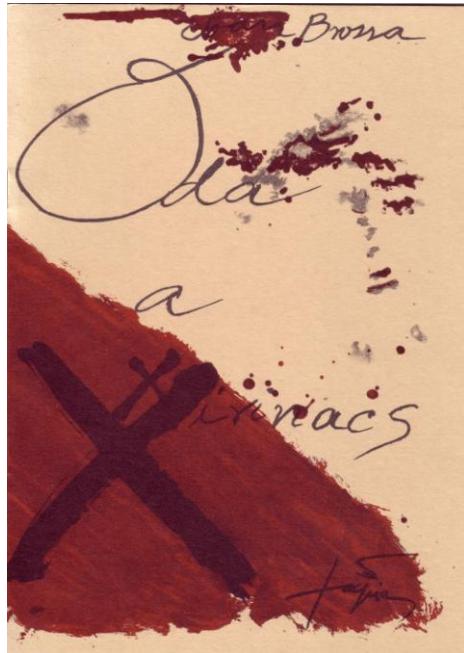
Edición popular de la oda publicada el año anterior, junto a la *Oda al President Macià*, por Ed.Sala Gaspar con litografías de Antoni Tàpies.

Maneres. Lleida, Ed.Urgell (col·lecció Poesia d'hui),1976.

Llibre de poemes quotidians molt curts escrit el 1959.

Libro de poemas cotidianos especialmente breves escrito en 1959.

Oda a Lluís M.Xirinacs. Barcelona, Ed. Comissió "Lluís M.Xirinacs", 1976.

Edició popular de la carpeta publicada per la mateixa Comissió amb litografies d'Antoni Tàpies.

Edición popular de la carpeta publicada por la misma Comisión con litografías de Antoni Tàpies.

Sextines 76. Barcelona, Llibres del Mall, 1977.

Primer llibre de sextines de Joan Brossa, que conté un próleg de Joaquim Molas. Aplega algunes de les sextines més emblemàtiques del poeta.

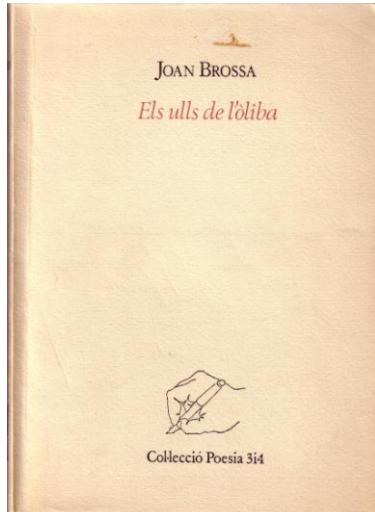
Primer libro de sextinas de Joan Brossa, que contiene un prólogo de Joaquim Molas. Recoge algunas de las sextinas más emblemáticas del poeta.

Vint-i-set sextines i un sonet. Barcelona, Edicions 62 (Els Llibres de l'Escorpi. Poesia 70), 1981.

Segon llibre de sextines escrit per Brossa, amb un epíleg a manera de comentari crític a càrrec de Josep Romeu i Figueras.

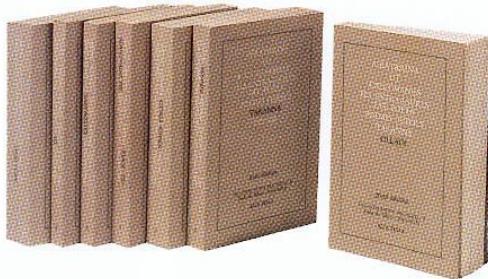
Segundo libro de sextinas escrito por Brossa, con un epílogo a manera de comentario crítico a cargo de Josep Romeu i Figueras.

Els ulls de l'òliba. València, Editorial Tres i Quatre (Col·lecció Poesia 33), 1982.

Llibre de sonets escrit el 1974, en què el poeta fa diverses experimentacions amb aquesta forma estròfica. Conté un próleg de Jaume Pérez Muntaner.

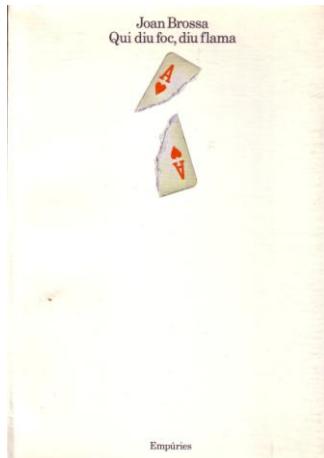
Libro de sonetos escrito en 1974, en que el poeta hace diversas experimentaciones con esta forma estrófica. Contiene un prólogo de Jaume Pérez Muntaner.

Els entra-i-surts del poeta. Roda de llibres (1969-1975). Barcelona, Editorial Alta Fulla, 1983.

Conjunt de set llibres, escrits entre el 1969 i el 1975, que apleguen poemes curts de caràcter quotidià i poemes visuals. El primer volum conté una presentació de Xavier Rubert de Ventós. Els llibres són: *Askatasuna*, *Ot*, *Calcomanies*, *Els entra-i-surts del poeta*, *Poemes públics*, *Tarannà* i *Ollaó*.

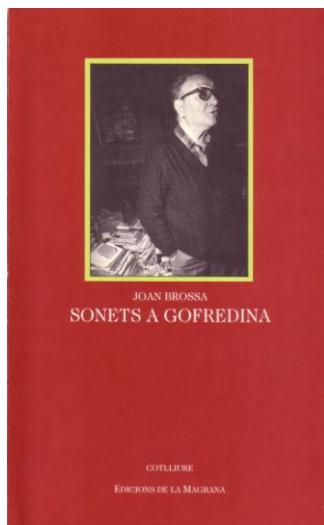
Conjunto de siete libros, escritos entre 1969 y 1975, que reúnen poemas breves de carácter cotidiano y poemas visuales. El primer volumen contiene una presentación de Xavier Rubert de Ventós. Los libros son: *Askatasuna*, *Ot*, *Calcomanies*, *Els entra-i-surts del poeta*, *Poemes públics*, *Tarannà* y *Ollaó*.

Qui diu foc, diu flama. Barcelona, Editorial Empúries (Col·lecció Migjorn 15), 1985.

Llibre de sonets amb paraules-rima de 1978, amb una presentació del mateix Joan Brossa.

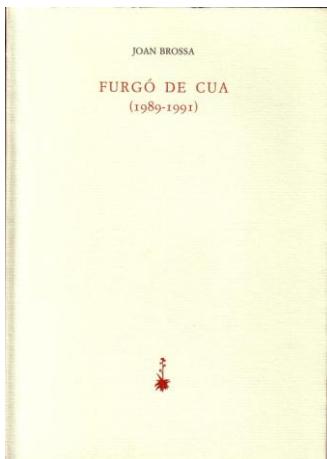
Libro de sonetos con palabras-rima de 1978, con una presentación del mismo Joan Brossa.

Sonets a Gofredina. Barcelona, Edicions de la Magrana (Cotlliure 1), 1986.

Llibre de sonets amorosos, escrit el 1967.

Libro de sonetos amorosos, escrito en 1967.

Furgó de cua. Barcelona, Quaderns crema, 1993.

Llibre de sextines i sonets amb paraules rima escrits entre 1989 i 1991.

Libro de sextinas y sonetos con palabras rima escritos entre 1989 y 1991.

Suite tràmpol o el compte enrera. Barcelona, Ediciones de la Rosa cúbica (La forma de la luz, 1), 1994.

Llibre unitari de 1992, que consta de deu poemes encapçalats per xifres romanes ascendents precedits per xifres aràbigues descendents, on es parla del cicle vital humà i còsmic.

Libro unitario de 1992, que consta de diez poemas encabezados por cifras romanas ascendentes precedidos por cifras arábigas descendientes, donde se habla del ciclo vital humano y cósmico.

Poemes hipnagògics. Barcelona, RSalvo Edicions (*OE*SIA experimental 11), 1995.

Edició d'una de les llibretes amb poemes hipnagògics que Brossa tenia guardades. Consta de nou poemes hipnagògics de 1941 i 1942 i dos altres poemes de 1943 i 1944, amb un pròleg de Ramon Salvo. Juntament amb els quatre poemes inclosos un al llibre de Jordi Coca, *Joan Brossa o el pedestal són les sabates* i els altres tres al llibre *Tarannà*, són l'únic material assequible fins al moment dels inicis literaris de Brossa.

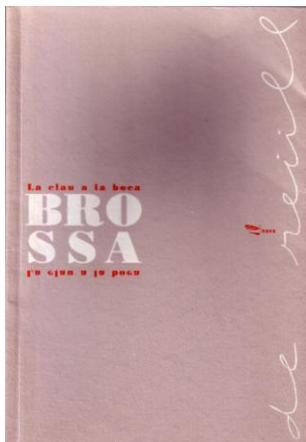
Edición de una de las libretas con poemas hipnagógicos que Brossa tenía guardadas. Consta de nueve poemas hipnagógicos de 1941 y 1942 y otros dos poemas de 1943 y 1944, con un prólogo de Ramon Salvo. Junto con los cuatro poemas incluidos uno en el libro de Jordi Coca, *Joan Brossa o el pedestal són les sabates* y los otros tres en el libro *Tarannà*, son el único material asequible hasta el momento de los inicios literarios de Brossa.

Passat festes. Barcelona, Editorial Empúries (Col·lecció Migjorn 25), 1995.

Recull de poemes escrits entre 1993 i 1995, amb poemes curts de caràcter quotidià i algun poema visual.

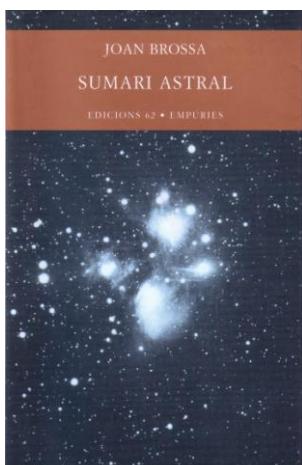
Recopilación de poemas escritos entre 1993 y 1995, con poemas breves de carácter cotidiano y algún poema visual.

La clau a la boca. Barcelona, Barcanova, 1997.

Conjunt de 77 poemes, que el poeta va arreplegar en motiu dels seus 77 anys. El llibre conté una porxada de Pere Gimferrer.

Conjunto de 77 poemas, que el poeta reunió con motivo de sus 77 años. El libro contiene un pórtico de Pere Gimferrer.

Sumari astral i altres poemes. Barcelona, Edicions 62 i Editorial Empúries (Els Llibres de l'Escorpí, Poesia 25), 1999.

Darrer llibre, la publicació del qual fou preparada per Brossa. Sortí al carrer pocs dies després de la seva mort, ja que es preparava per celebrar el seu vuitantè aniversari. Conté poemes curts i d'altres reflexius sobre la vida i la mort.

Último libro, cuya publicación fue preparada por Brossa. Salio a la calle pocos días después de su muerte, ya que se preparaba para celebrar su ochenta aniversario. Contiene poemas breves y otros reflexivos sobre la vida y la muerte.

Altres materials / Otros materiales

Manuscrit del poema “Pauses” d’Askatasuna.

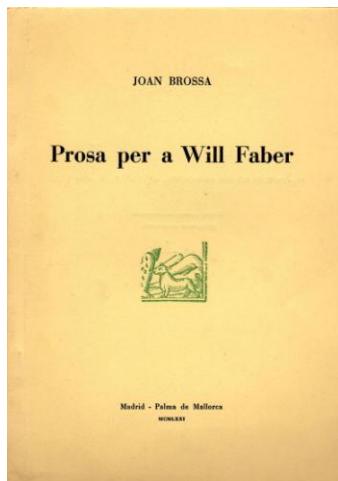
Manuscrito del poema “Pauses” de Askatasuna.

6. Llibres de prosa/ Libros de prosa

La prosa és una forma també practicada per Brossa, encara que potser amb menys intensitat que les altres. Com els altres gèneres, s'inicia des del començament i no acabarà gairebé fins a la seva mort. Entre els reculls que podríem considerar gairebé estrictament de prosa hi figuren *Vivàrium*, *Anafil*, *Añafil 2* i *Alfabet desbaratat*, restant encara inèdits alguns textos posteriors a 1993. A part de la distància en el temps de publicació i del fet estrany que un dels recolls sigui en castellà sense haver-ho estat abans (ni després) en català, el contingut d'aquests llibres és ben divers. En línies generals podríem dir que contenen proses curtes narratives, proses poètiques, presentacions de llibres, estrenes o exposicions, homenatges, pròlegs, entrevistes, oracles, cartes, guions de cinema i, fins i tot, poemes. Com el subtítol de *Vivàrium* i *Anafil* indica, es tracta de textos esparsos que, inèdits o publicats en llocs ben diversos de forma circumstancial, no formaven part de cap llibre unitari.

La prosa es una forma también practicada por Brossa, aunque quizás con menos intensidad que las demás. Como los otros géneros, se inicia desde el principio y no acabará casi hasta su muerte. Entre las colecciones que podríamos considerar casi estrictamente de prosa figuran *Vivàrium*, *Anafil*, *Añafil 2* y *Alfabet desbaratat*, quedando todavía inéditos algunos textos posteriores a 1993. Aparte de la distancia en el tiempo de publicación y del hecho extraño de que una de las recopilaciones sea en castellano sin haberlo sido antes (ni después) en catalán, el contenido de estos libros es muy diverso. En líneas generales podríamos decir que contienen prosas cortas narrativas, prosas poéticas, presentaciones de libros, estrenos o exposiciones, homenajes, prólogos, entrevistas, oráculos, cartas, guiones de cine e incluso poemas. Como el subtítulo de *Vivàrium* y *Anafil* indica, se trata de textos dispersos que, inéditos o publicados en lugares muy dispares de forma circunstancial, no formaban parte de ningún libro unitario.

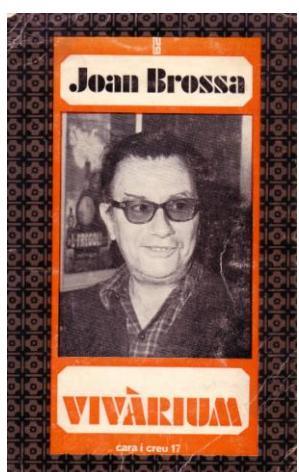
Llibres exposats/ Libros expuestos

Prosa per a Will Faber. Madrid-Palma de Mallorca, *Papeles de Son Armadans*, CLXXXII, 1971.

Primera publicació d'una prosa de Joan Brossa, a part de les aparegudes a *Dau al Set*. Es publicà paral·lelament a la traducció en castellà d'A.Faber.

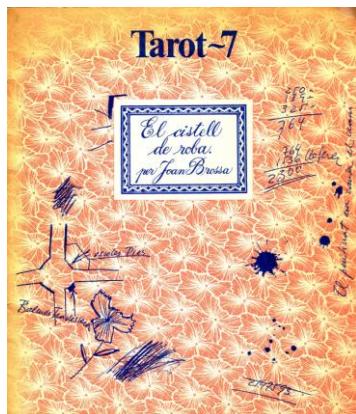
Primera publicación de una prosa de Joan Brossa, a parte de las aparecidas en *Dau al Set*. Se publicó paralelamente a la traducción en castellano de A.Faber.

Vivarium. Barcelona, Edicions 62 (Cara i creu 17), 1971.

Conjunt de textos esparsos, en general proses, alguns inèdits, i els altres, publicats anteriorment en revistes, catàlegs, presentacions, etc. Entre d'altres, conté poemes i textos de la revista *Dau al Set*.

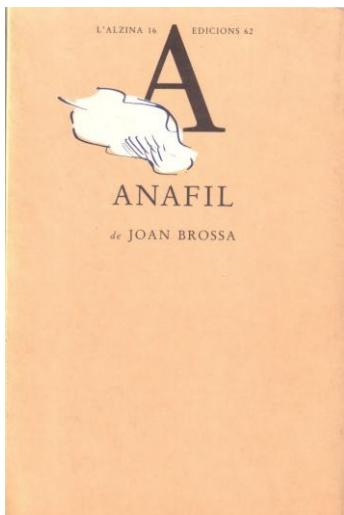
Conjunto de textos diversos, en general prosas, algunos inéditos, y otros, publicados anteriormente en revistas, catálogos, presentaciones, etc. Entre otros, contiene poemas y textos de la revista *Dau al Set*.

El cistell de roba, Barcelona, Tarot núm.7 (abril 1974).

Prosa-acció de l'any 1949, pertanyent a *Proses de Carnaval*, llibre que no fou editat fins a 1998, al volum *Alfabet desbaratat*.

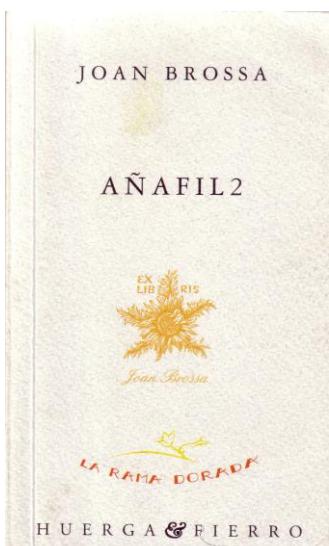
Prosa-acción del año 1949, perteneciente a *Proses de Carnaval*, libro que no fue editado hasta 1998, en el volumen *Alfabet desbaratat*.

Anafil. Barcelona, Edicions 62 (l'Alzina, 16), 1987.

Recull d'escrits circumstancials (poemes polítics, presentacions a exposicions d'artistes, reflexions sobre l'art i la literatura, discursos, etc.) redactats o publicats entre 1971 i 1986, continuació del material recopilat a *Vivàrium*.

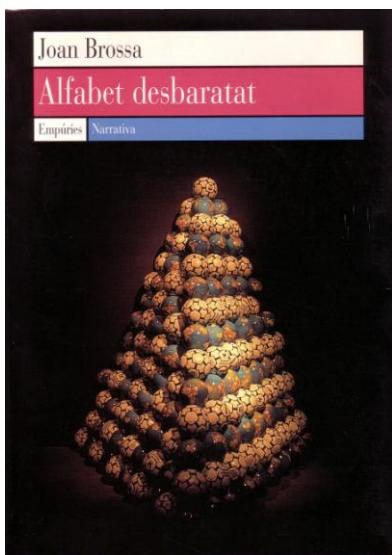
Recopilación de escritos de circunstancias (poemas políticos, presentaciones de exposiciones de artistas, reflexiones sobre el arte y la literatura, discursos, etc.) redactados o publicados entre 1971 y 1986, continuación del material recopilado en *Vivàrium*.

Añafil 2. Madrid, Huerga y Fierro editores S.L, 1995.

Tercer llibre de proses circumstancials, escrites entre 1986 i 1993, traduït al castellà per Carlos Vitale. Té la particularitat d'introduir també algunes entrevistes. És un llibre inèdit en català.

Tercer libro de prosas de circunstancias, escritas entre 1986 y 1993, traducido al castellano por Carlos Vitale. Tiene la particularidad de introducir también algunas entrevistas. Es un libro inédito en catalán.

Alfabet desbaratat. Barcelona, Empúries (Narrativa, 75), 1998.

Conjunt de proses inèdites escrites entre 1948 i 1979. Algunes pertanyen a l'època de *Dau al Set*, com el guió cinematogràfic *Gart. Tríptic carnavalesc* de 1966 és un text per a una cantata de J.M. Mestres Quadreny i *Prosa egipciiana* de 1979 és una mena d'esbós biogràfic.

Conjunto de prosas inéditas escritas entre 1948 y 1979. Algunas pertenecen a la época de *Dau al Set*, como el guión cinematográfico *Gart. Tríptic carnavalesc* de 1966 es un texto para una cantata de J.M. Mestres Quadreny y *Prosa egipciiana* de 1979 es una especie de esbozo biográfico.

Altres materials / Otros materiales

Prosa i poema, que pertanyen al volum inèdit *Anafil 3* i que van ser publicades com a fulletó: “Concert en el desconcert” dedicat a Margarida Xirgu (abril 1994). El poema fou reproduït a *Passat festes* (1993-95).

Prosa y poema, que pertenecen al volumen inédito *Anafil 3* y que fueron publicados como opúsculo: “Concert en el desconcert” dedicado a Margarida Xirgu (abril 1994). El poema fue reproducido en *Passat festes* (1993-95).

7. Antologies/ Antologías

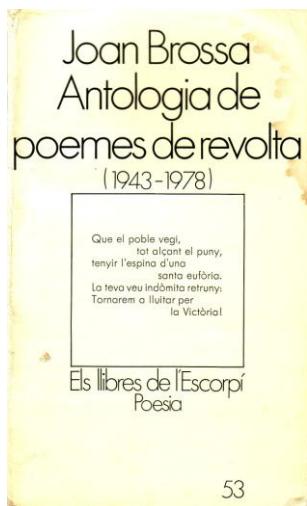
Sobre Joan Brossa s'han publicat vuit antologies en català. Algunes les va fer el mateix Brossa. És el cas d'*Antologia de poemes de revolta*, que arreplegava poemes de caire polític i social, de *Ventall de poemes urbans*, un muntatge de poemes a partir de llibres inèdits i de *Memòria encesa*, una antologia ben diversa, que es presenta com un mosaic fragmentat: poemes de períodes ben diferents, extrets de llibres publicats i de quatre carpetes plenes d'esborranyys i originals inèdits.

Les altres han estat fetes per estudiosos de l'obra de Brossa: la pionera va ser la de Pere Gimferrer, de 1979, que, a part d'un interessantíssim pròleg, presentava un recull centrat en llibres inèdits en aquella època. A *Poemes d'anada i tornada* Josep Pérez Muntaner, féu una tria personal de l'obra de Brossa. I Glòria Bordons ha preparat tres antologies de característiques diferents: *Poesia i prosa* és una selecció de poemes de tots els tipus ordenats cronològicament. *Poemes escollits* és, en canvi, un recull temàtic. I *A partir del silenci* presenta la diversitat polièdrica de Brossa ordenada en dos grups d'itineraris: uns formals i uns altres, temàtics, encapçalats per paraules del poeta, que ajuden a definir cadascun dels blocs de poemes.

De Joan Brossa se han publicado ocho antologías en catalán. Algunas las hizo el mismo Brossa. Es el caso de *Antologia de poemes de revolta*, que recogía poemas de carácter político y social, de *Ventall de poemes urbans*, un montaje de poemas a partir de libros inéditos y de *Memòria encesa*, una antología muy diversa, que se presenta como un mosaico fragmentado: poemas de períodos muy distintos, extraídos de libros publicados y de cuatro carpetas llenas de borradores y originales inéditos.

Las otras han sido hechas por estudiosos de la obra de Brossa: la pionera fue la de Pere Gimferrer, de 1979, que, aparte de un interesantísimo prólogo, presentaba una recopilación centrada en libros inéditos en aquella época. En *Poemes d'anada i tornada* Josep Pérez Muntaner hizo una selección personal de la obra de Brossa. Y Glòria Bordons ha preparado tres antologías de características distintas: *Poesia i prosa* es una selección de poemas de todos los tipos ordenados cronológicamente. *Poemes escollits* es, en cambio, una recopilación temática. Y *A partir del silenci* presenta la diversidad poliédrica de Brossa ordenada en dos grupos de itinerarios: unos formales y otros, temáticos, encabezados por palabras del poeta, que ayudan a definir cada uno de los bloques de poemas.

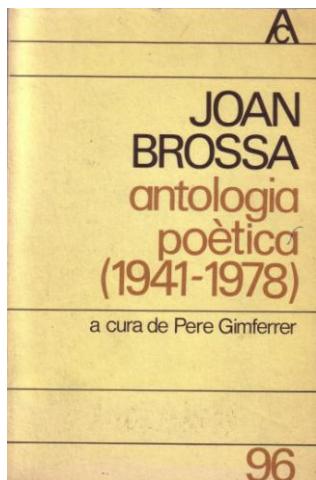
Llibres exposats/ Libros expuestos

Antologia de poemes de revolta (1943-1978). Barcelona, Edicions 62 (Els llibres de l'Escorpi. Poesia, 53), 1979.

Antologia feta pel mateix autor, de poemes dispersos, de denúncia eufòrica, escrits la majoria durant els anys del franquisme. Reeditada el 2001, a la col·lecció El Cangur Plus, amb una introducció de Glòria Bordons.

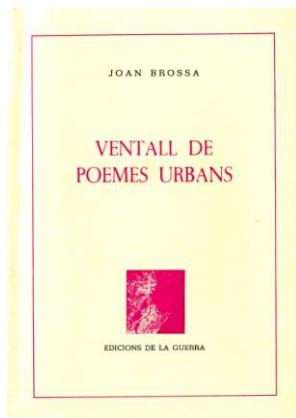
Antología realizada por el mismo autor, de poemas dispersos, de denuncia eufórica, escritos la mayoría durante los años del franquismo. Reeditada en 2001, en la colección El Cangur Plus, con una introducción de Glòria Bordons.

Antologia poética (1941-1978). Barcelona, Edicions 62 (Antología catalana 96), 1980.

Antologia feta per Pere Gimferrer, a partir de llibres, la majoria inèdits en el moment de la seva publicació. El llibre porta un pròleg a càrrec del mateix Pere Gimferrer.

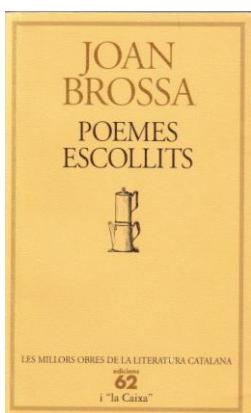
Antología realizada por Pere Gimferrer, a partir de libros, la mayoría inéditos en el momento de su publicación. El libro lleva un prólogo a cargo del mismo Pere Gimferrer.

Ventall de poemes urbans. València, Ed. de la Guerra, 1988.

Recull fet pel mateix Brossa de poemes pertanyents a llibres inèdits, que encara no tenien títol definitiu en aquell moment. Segurament pertanyien a recolls com *Mapa de lluites* o *El dia a dia*.

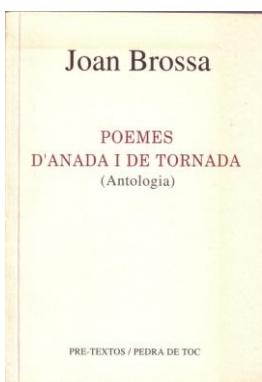
Recopilación hecha por el mismo Brossa de poemas pertenecientes a libros inéditos, que todavía no tenían título definitivo en aquel momento. Seguramente pertenecían a colecciones como *Mapa de lluites* o *El dia a dia*.

Poemes escollits. Barcelona, Edicions 62 (Les millors obres de la literatura catalana 109), 1995.

Antologia de caràcter temàtic realitzada per Glòria Bordons, que en va escriure també la introducció.

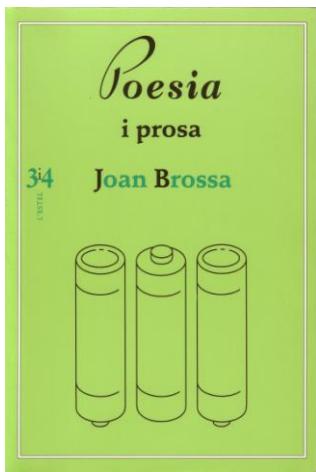
Antología de carácter temático realizada por Glòria Bordons, que también escribió la introducción.

Poemes d'anada i tornada. València, coedició d'editorial Pre-Textos i Pedra de Toc, 1995.

Antologia feta per Josep Pérez Montaner, amb pròleg de Jaume Pérez Montaner.

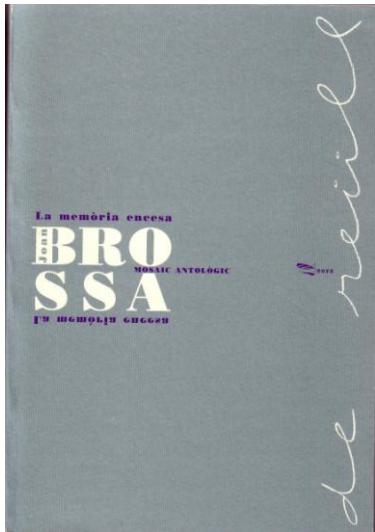
Antología realizada por Josep Pérez Montaner, con prólogo de Jaume Pérez Montaner.

Poesia i prosa. València, Editorial Tres i Quatre (L'estel 16), 1995.

Antologia cronològica de tots els gèneres poètics practicats per Brossa, així com una tria d'algunes proses en què el poeta definí la seva poètica, realitzada per Glòria Bordons, que en va escriure també l'estudi introductor i les propostes de treball.

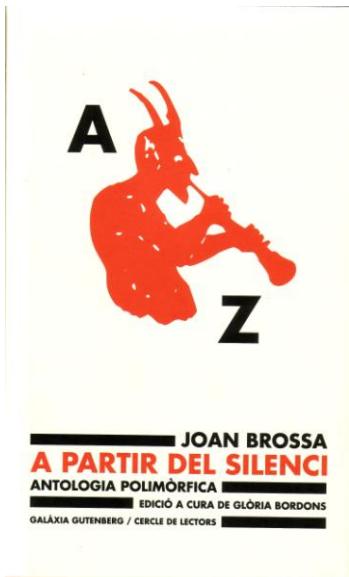
Antología cronológica de todos los géneros poéticos practicados por Brossa, así como una selección de algunas prosas en que el poeta definió su poética, realizada por Glòria Bordons, que también escribió el estudio introductorio y las propuestas didácticas.

Memòria encesa o mosaic antològic.
Barcelona, Barcanova, 1998.

Antologia realitzada pel mateix Brossa, recollint poemes diversos ja publicats o bé inèdits, pertanyents a llibres encara no publicats en l'actualitat. Amb un pròleg de Glòria Bordons i un compact disc amb poemes dits per Núria Candela i un epíleg amb la veu de Joan Brossa.

Antología realizada por el mismo Brossa, recogiendo poemas diversos ya publicados o bien inéditos, pertenecientes a libros todavía no publicados en la actualidad. Con un prólogo de Glòria Bordons y un compact disc con poemas dichos por Núria Candela y un epílogo con la voz de Joan Brossa.

A partir del silenci. Barcelona, Cercle de lectors i Galàxia Gutenberg, 2001.

Antologia polimòrfica de Glòria Bordons, distribuïda en dos grans blocs, un dedicat a les diferents formes practicades per Joan Brossa i l'altre als eixos transversals o temàtics. Presenta també una introducció a càrrec de la mateixa antòloga.

Antología polimórfica de Glòria Bordons, distribuída en dos grandes bloques, uno dedicado a las diferentes formas practicadas por Joan Brossa y otro a los ejes transversales o temáticos. Presenta también una introducción a cargo de la misma antóloga.

Altres materials / Otros materiales

Poema mecanografiat amb correccions, pertanyent al llibre *Coresforç* de 1955, que va ser censurat en l'edició de *La barba del cranc* de 1974, i el 1979 va ser incorporat a *Antologia de poemes de revolta*.

Poema mecanografiado con correcciones, perteneciente al libro *Coresforç* de 1955, que fue censurado en la edición de *La barba del cranc* de 1974, y en 1979 fue incorporado a *Antología de poemes de revolta*.

8. Llibres singulars o visuals/ Libros singulares o visuales

A part dels llibres de bibliòfil en què Brossa col·laborà amb un gran nombre d'artistes, el poeta publicà una sèrie de llibres assequibles, però singulars pel seu caràcter visual o per altres circumstàncies. S'exposen en aquest apartat tant llibres que apleguen poemes visuals i que, en el seu moment, posaren de manifest la dedicació del poeta a aquest tipus de poesia, com *Quadern de poemes* o *Poemes per una oda*, com llibres que popularitzaren el Brossa plàstic, com *Poemes visuals*, *Poemes objecte* o *Tast de poemes*, com llibres que, pel seu caràcter, tingueren una difusió molt reduïda com *Des d'un got d'aigua fins al petroli*, *Pluja*, *Pas d'amors* o *Arlequins*.

Punt i a part, mereix l'edició de *Novel·la* pels Llibres del Mall. Aquest llibre és la reproducció facsímil del llibre realitzat entre Tàpies i Brossa el 1965 i és una de les poques mostres de la voluntat de Brossa que els seus llibres d'artista també fossin coneguts pel gran públic.

Aparte de los libros de bibliófilo en que Brossa colaboró con un gran número de artistas, el poeta publicó una serie de libros asequibles, pero singulares por su carácter visual o por otras circunstancias. Se exponen en este apartado tanto libros que recogen poemas visuales y que, en su momento, pusieron de manifiesto la dedicación del poeta a este tipo de poesía, como *Quadern de poemes* o *Poemes per una oda*, como libros que popularizaron el Brossa plástico, como *Poemes visuals*, *Poemes objecte* o *Tast de poemes*, como libros que, por su carácter, tuvieron una difusión muy reducida como *Des d'un got d'aigua fins al petroli*, *Pluja*, *Pas d'amors* o *Arlequins*.

Punto y aparte, merece la edición de *Novel·la* por Llibres del Mall. Este libro es la reproducción facsímil del libro realizado entre Tàpies y Brossa en 1965 y es una de las pocas muestras de la voluntad de Brossa de que sus libros de artista también fueran conocidos por el gran público.

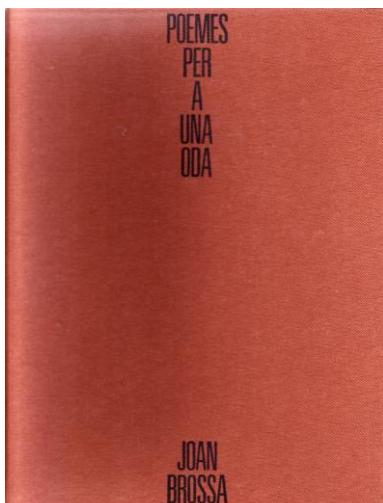
Llibres exposats/ Libros expuestos

Quadern de poemes. Barcelona, Ed.Ariel (Els llibres de les quatre estacions), 1969.

Poemes visuals i literaris en francès, amb el títol de la portada dibuixat per Antoni Tàpies. La traducció és d'Anne Marie Comert.

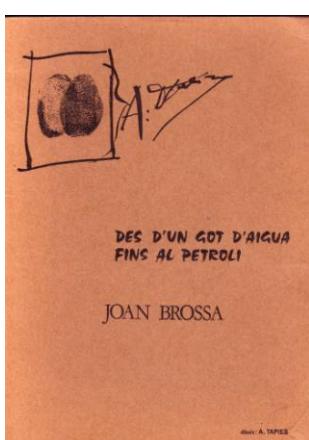
Poemas visuales y literarios en francés, con el título de la portada dibujado por Antoni Tàpies. La traducción es de Anne Marie Comert.

Poemes per a una oda. Barcelona, Ed.Montse Ester, Saltar i Parar, 1970.

Vint-i-quatre poemes visuals d'un llibre de la sèrie "Habitables". És una de les primeres publicacions de poemes visuals de Brossa.

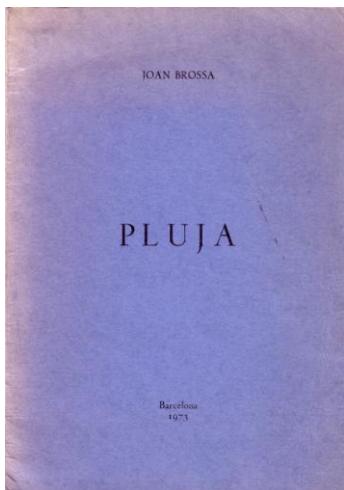
Veinticuatro poemas visuales de un libro de la serie "Habitables". Es una de las primeras publicaciones de poemas visuales de Brossa.

Des d'un got d'aigua fins al petroli. Mataró, Edicions Robreno, 1977.

Reedició del llibre de 1950, publicat clandestinament el 1971, com a aportació a la campanya econòmica que en aquells moments menava l'organització de Mataró del P.S.U.C. L'edició reproduïa en format petit la de bibliòfil que contenia una sobrecoberta de Pere Casanoves i un dibuix d'Antoni Tàpies.

Reedición del libro de 1950, publicado clandestinamente en 1971, como aportación a la campaña económica que en aquellos momentos llevaba la organización de Mataró del P.S.U.C. La edición reproducía en formato pequeño la de bibliófilo que contenía una sobrecubierta de Pere Casanoves y un dibujo de Antoni Tàpies.

Pluja. Barcelona, Edició privada de Carles Ameller Ferretjans, Carles Camps i Mundó, Xavier Franquesa Llopert, Jordi Pablo Grau, Santiago Pau Bertran, Salvador Saura Martí i Francesc Torres Iturrioz, 1973.

Plec visual que consta únicament de vuit fulls en blanc mullats.

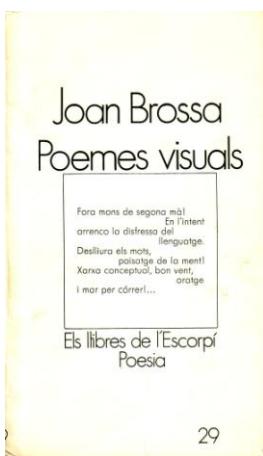
Pliego visual que consta únicamente de ocho hojas en blanco mojadas.

Cinc poemes. Barcelona, Ed. Filògraf, 1973.

Cinc poemes de Joan Brossa amb cinc dibuixos, la coberta i la contracoberta d'Antoni Tàpies. Llibre fet per a la salutació de les festes d'estiu de l'empresa.

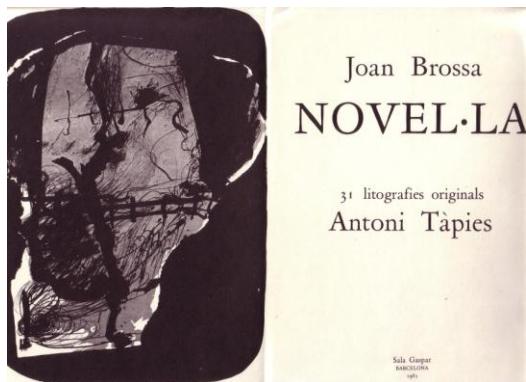
Cinco poemas de Joan Brossa con cinco dibujos, la cubierta y la contracubierta de Antoni Tàpies. Libro realizado para saludar las fiestas de verano de la empresa.

Poemes visuals. Barcelona, Ed.62 (Llibres de l'Escorpi 29), 1975.

Conté 50 poemes visuals de la sèrie "Habitables". Per les característiques del llibre, es convertí en un magnífic divulgador de l'obra visual de Brossa. Reeditat el 2001.

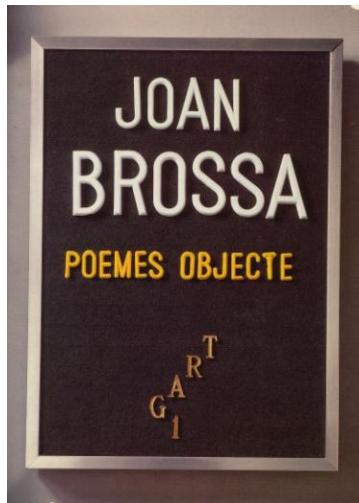
Contiene 50 poemas visuales de la serie "Habitables". Por las características del libro, se convirtió en un magnífico divulgador de la obra visual de Brossa. Reeditado en 2001.

Novel·la. Barcelona, Llibres del Mall, 1975.

Edició popular del llibre d'artista fet en col·laboració amb Antoni Tàpies i editat per la Sala Gaspar l'any 1965.

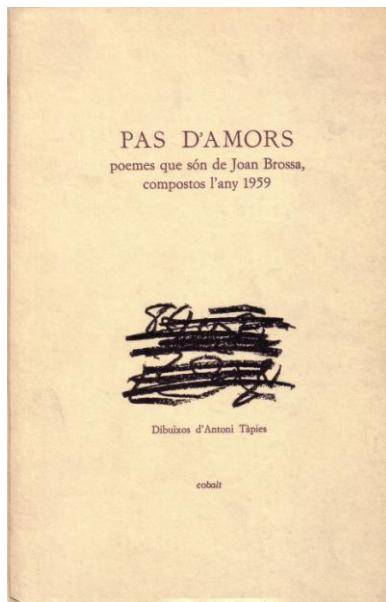
Edición popular del libro de artista hecho en colaboración con Antoni Tàpies y editado por la Sala Gaspar en el año 1965.

Poemes objecte. Barcelona, Servicios Editoriales, S.A. (Col·lecció Gart), 1978.

Reproducció de 63 poemes objecte amb una presentació de Roland Penrose, traduïda al català i al castellà per Pere Gimferrer i Alfred Sargatal.

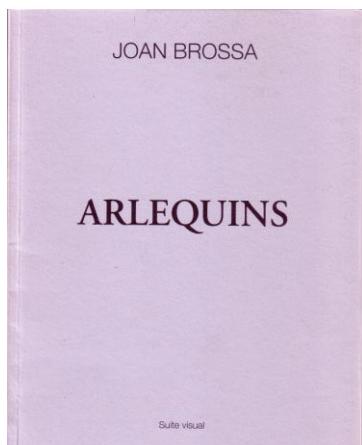
Reproducción de 63 poemas objeto con una presentación de Roland Penrose, traducida al catalán y al castellano por Pere Gimferrer y Alfred Sargatal.

Pas d'amors. Barcelona, Albert Ferrer ed., “Papers d'art” (col·lecció Cobalt), 1983.

Llibre de poemes quotidians de 1959, amb tres dibuixos d'Antoni Tàpies.

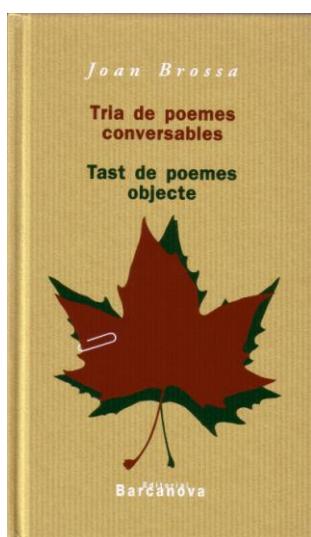
Libro de poemas cotidianos de 1959, con tres dibujos de Antoni Tàpies.

Arlequins. Barcelona, Sala Tandem DDB Needham Campmany Guasch, 1996.

Suite visual i concepció del llibre de Joan Brossa.

Suite visual y concepción del libro de Joan Brossa.

Tria de poemes conversables i Tast de poemes.
Barcelona, Ed.Barcanova, 1996.

En un llibre hi havia una selecció de poemes quotidians i en l'altre, fotografies de poemes objecte o instal·lacions. Els dos llibres es troben dintre de l'obra plàstica *Ou amb dos rovells*. Han estat reeditats com un sol llibre el 2002.

En un libro había una selección de poemas cotidianos y en el otro, fotografías de poemas objeto o instalaciones. Los dos libros se encuentran dentro de la obra plástica *Ou amb dos rovells*. Han sido reeditados como un solo libro en 2002.

Altres materials / Otros materiales

Poema visual manuscrit de la primera versió de *Nocturn matinal* de 1969, que després no va aparèixer en el llibre realitzat amb Antoni Tàpies.

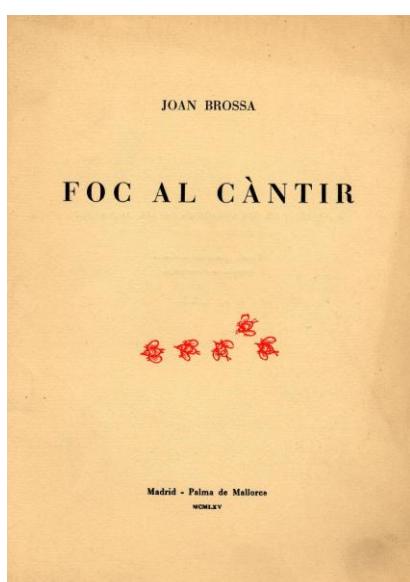
Poema visual manuscrito de la primera versión de *Nocturn matinal* de 1969, que después no apareció en el libro realizado con Antoni Tàpies.

9. Guions de cinema/ Guiones de cine

Brossa fou un gran aficionat al cinema i aquest fou un dels seus temes predilectes de conversa. El cinema és present en els seus poemes, objectes, obres de teatre... (de fet, és el tema d'una acció espectacle inèdita de 1946: *La boca escènica teatral*) i, fins i tot, escriví guions com els primerencs *Foc al càntir* i *Gart*. A més, col·laborà amb Pere Portabella durant la dècada dels seixanta en pel·lícules com *No compteu amb els dits*, *Nocturn 29*, *Umbracle* i *Cua de cuc*. I també intervingué com a actor en la pel·lícula de Manuel Cusó: *Màgia a Catalunya* (1983).

Brossa fue un gran aficionado al cine y este fue uno de sus temas predilectos de conversación. El cine está presente en sus poemas, objetos, obras de teatro... (de hecho, es el tema de la acción espectáculo inédita de 1946: *La boca escénica teatral*) e incluso escribió guiones como los primerizos *Foc al càntir* y *Gart*. Además, colaboró con Pere Portabella durante la década de los sesenta en películas como *No compteu amb els dits*, *Nocturn 29*, *Umbracle* y *Cua de cuc*. Y también intervino como actor en la película de Manuel Cusó: *Màgia a Catalunya* (1983).

Llibres exposats/ Libros expuestos

Foc al càntir. Madrid- Palma de Mallorca,
Papeles de Son Armadans (abril1965).

Guió cinematogràfic escrit el 1948 i publicat posteriorment a *Vivàrium*. Traduït al castellà per Pere Gimferrer. L'any 2001 es va reeditar en català, castellà i anglès pel Cercle de Lectors, en motiu de l'edició en vídeo de la pel·lícula dirigida per Frederic Amat a partir del guió de Brossa.

Guión cinematográfico escrito en 1948 y publicado posteriormente en *Vivàrium*. Traducido al castellano por Pere Gimferrer. En 2001 se reeditó en catalán, castellano e inglés por el Cercle de Lectors, con motivo de la edición en vídeo de la película dirigida por Frederic Amat a partir del guión de Brossa.

Gart. Barcelona, *Cave Canis* núm. 2, 1996.

Guió cinematogràfic escrit el 1948 i publicat posteriorment a *Alfabet desbaratat*.

Guión cinematográfico escrito en 1948 y publicado posteriormente en *Alfabet desbaratat*

Altres materials / Otros materiales

Full mecanografiat amb correccions del guió de cinema *Gart* de 1948.

Hoja mecanografiada con correcciones del guión de cine *Gart* de 1948.

10.Traduccions de Joan Brossa: el cas de Rimbaud/ Traducciones de Joan Brossa: el caso de Rimbaud

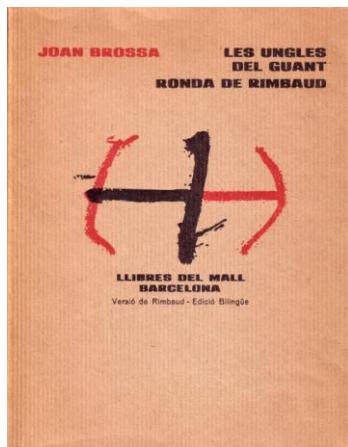
La faceta de Brossa com a traductor se cenyex al cas de Rimbaud. L'any 1970 va decidir d'adherir-se a l'aniversari de la *Commune* i cregué que la traducció d'alguns poemes de Rimbaud seria un bon servei. Brossa prescindí de la rima i d'una estructura mètrica rigorosa per arribar a l'espiritu del poeta francès i reflectir sobretot el seu ritme.

En la segona edició, a part d'una revisió acurada, hi incorporà dos poemes més. Entre les justificacions del text de la primera edició, sobresurt aquesta: *Ha estat dit que hi ha poetes que escriuen amb tinta i poetes que escriuen amb sang. Aquí això és un fet. La poesia, com l'amor, cal redescobrir-la a cada moment i es marfon anèmica.*

La faceta de Brossa como traductor se ciñe al caso de Rimbaud. En el año 1970 decidió adherirse al aniversario de la *Commune* y creyó que la traducción de algunos poemas de Rimbaud sería un buen servicio. Brossa prescindió de la rima y de una estructura métrica rigurosa para llegar al espíritu del poeta francés y reflejar sobre todo su ritmo.

En la segunda edición, aparte de una revisión pormenorizada, incorporó dos poemas más. Entre las justificaciones del texto de la primera edición, sobresale la siguiente: *Se ha dicho que hay poetas que escriben con tinta y poetas que escriben con sangre. Aquí esto es un hecho. La poesía, como el amor, es preciso redescubrirla a cada momento y se consume anémica.*

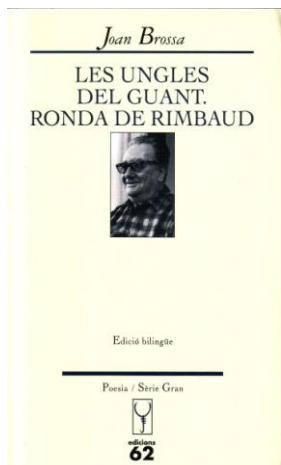
Llibres exposats/ Libros expuestos

Les unges del guant. Ronda de Rimbaud.
Barcelona, Llibres del Mall, 1974.

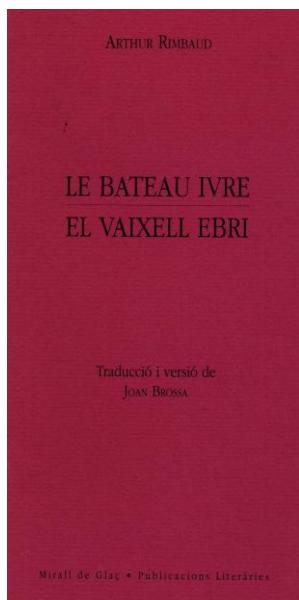
Versió d'un recull de poemes de Rimbaud, en celebració de l'aixecament de la Commune. Versió bilingüe. Reeditat posteriorment a Edicions 62.

Versión de una recopilación de poemas de Rimbaud, en celebración del levantamiento de la Commune. Versión bilingüe. Reeditada posteriormente en Ediciones 62.

Reedició *Les unges del guant*. Barcelona, Ed.62, 1994.

Reedición de *Les unges del guant*. Barcelona, Ed.62, 1994.

“Le bateau ivre”. Mirall de glaç (poesia XXIII), Publicacions literàries de l’Ajuntament de Barcelona (abril 1990).

Versió del poema de Rimbaud, publicada a partir de l’edició que Brossa havia publicat el 1974, en aquells moments introbable.

Versión del poema de Rimbaud, publicada a partir de la edición que Brossa había publicado en 1974, en aquellos momentos inencontrable.

11. Presència de Brossa a la literatura catalana/ Presencia de Brossa en la literatura catalana

Joan Brossa començà a tenir un lloc important en la literatura catalana a partir de l'aparició de *Poesia Rasa* el 1970. N'és un exemple el fet que aquesta darrera obra figurés com una de les cinquanta millors obres de la literatura catalana del segle XX triades per a la *Guia de la literatura catalana contemporània* i que fos Pere Gimferrer qui en fes la crítica.

Durant la dècada dels vuitanta i noranta, la seva figura s'anà fent cada vegada més rellevant, com ho demostra la presència d'obres seves en reculls de poesia o teatre de grans col·leccions. D'altra banda, la diferència en la consideració es pot veure en el *Nou diccionari 62 de la literatura catalana*, que conté tres articles dedicats a Brossa (un al personatge, un altre a *Poesia Rasa* i un tercer a *Poesia escènica*), en lloc d'un únic article a l'edició anterior del Diccionari.

Molts estudiosos han mostrat interès per Brossa des dels seus començaments. A part del nom de Pere Gimferrer, caldria destacar el nom d'algunes persones que, a més d'articles, han escrit algun llibre sobre el poeta: Jordi Coca, Isidre Vallès, Lluís Permanyer i Glòria Bordons.

Joan Brossa empezó a tener un lugar importante en la literatura catalana a partir de la aparición de *Poesia Rasa* en 1970. Es un ejemplo de ello el hecho de que esta última obra figurase como una de las cincuenta mejores obras de la literatura catalana del siglo XX escogidas para la *Guia de la literatura catalana contemporánea* y que fuera Pere Gimferrer quien hiciera la crítica.

Durante la década de los ochenta y noventa, su figura se fue haciendo cada vez más relevante, como lo demuestra la presencia de sus obras en recopilaciones de poesía o teatro de grandes colecciones. Por otra parte, la diferencia en la consideración se puede ver en el *Nou diccionari 62 de la literatura catalana*, que contiene tres artículos dedicados a Brossa (uno al personaje, otro a *Poesia Rasa* y un tercero a *Poesia escénica*), en vez de un único artículo en la edición anterior del Diccionari.

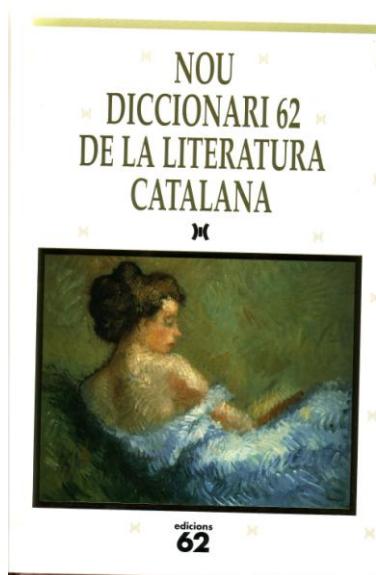
Muchos estudiosos han mostrado interés por Brossa desde sus principios. Aparte del nombre de Pere Gimferrer, es preciso destacar el nombre de algunas personas que, además de artículos, han escrito algún libro sobre el poeta: Jordi Coca, Isidre Vallès, Lluís Permanyer y Glòria Bordons.

Llibres exposats/ Libros expuestos

Guia de literatura catalana contemporània. Barcelona, Edicions 62, 1973.

Selecció de cinquanta crítiques sobre les millors obres de literatura catalana escrites entre 1900 i 1970, seleccionades per sis dels millors crítics del moment. Edició a cura de Jordi Castellanos. El darrer estudi és escrit per Pere Gimferrer i dedicat a *Poesia Rasa* de Joan Brossa.

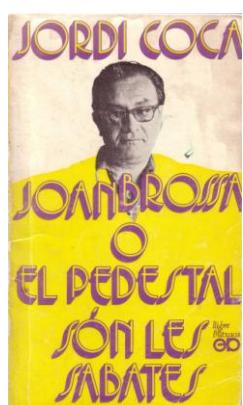
Selección de cincuenta críticas sobre las mejores obras de literatura catalana escritas entre 1900 y 1970, seleccionadas por seis de los mejores críticos del momento. Edición a cargo de Jordi Castellanos. El último estudio es de Pere Gimferrer y está dedicado a *Poesia Rasa* de Joan Brossa.

Nou diccionari 62 de la literatura catalana.
Barcelona, Edicions 62, 2000.

Obra de referència que actualitza la informació aplegada en el *Diccionari de la literatura catalana*, publicat per la mateixa editorial el 1979. En aquesta ocasió i sota la direcció d'Enric Bou, a més de l'article dedicat a Joan Brossa, s'han afegit articles específics sobre *Poesia Rasa* i *Poesia escènica*, tots ells a càrrec de Glòria Bordons.

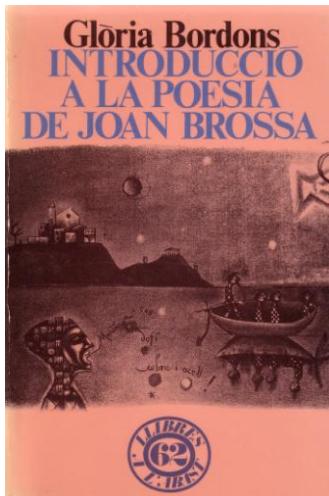
Obra de referencia que actualiza la información recogida en el *Diccionari de la literatura catalana*, publicado por la misma editorial en 1979. En esta ocasión y bajo la dirección de Enric Bou, además del artículo dedicado a Joan Brossa, se han añadido artículos específicos sobre *Poesia Rasa* y *Poesia escénica*, todos ellos a cargo de Glòria Bordons.

J.Coca, *Joan Brossa o el pedestal són les sabates*. Barcelona, Ed. Pòrtic (Llibres de butxaca, 52), 1971.

Primer llibre dedicat a Joan Brossa. Es tracta d'una llarga entrevista, on es ressegueix tota la trajectòria literària del poeta fins al moment i s'hi incorporen alguns poemes inèdits. El 1992 es reedità el llibre a l'editorial La Magrana, sota el títol de *Joan Brossa, oblidar i caminar*, amb la incorporació de dues entrevistes més, fetes pel mateix Jordi Coca el 1982 i el 1992 i publicades a *Serra d'Or*.

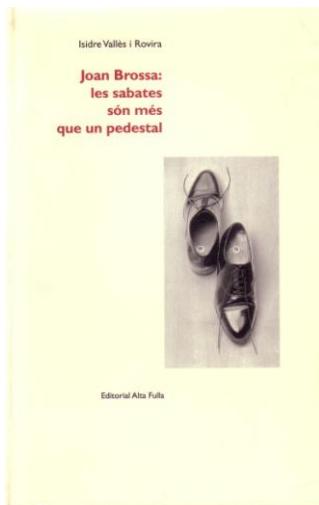
Primer libro dedicado a Joan Brossa. Se trata de una larga entrevista, donde se recorre toda la trayectoria literaria del poeta hasta el momento y se incorporan algunos poemas inéditos. En 1992 se reeditó el libro en la editorial La Magrana, bajo el título de *Joan Brossa, oblidar i caminar*, con la incorporación de dos entrevistas más, hechas por el mismo Jordi Coca en 1982 y en 1992 y publicadas en *Serra d'Or*.

G.Bordons, *Introducció a la poesia de Joan Brossa*. Barcelona, Edicions 62 (Llibres a l'abast, 235), 1988.

Primer estudi global sobre l'obra de Joan Brossa. Es tracta del resum de la tesi doctoral presentada per la mateixa autora el juliol de 1986 a la UAB. S'hi inclou l'itinerari vital i poètic de l'autor, la seva concepció poètica i una descripció de tots els llibres escrits per Brossa des de 1941 a 1975.

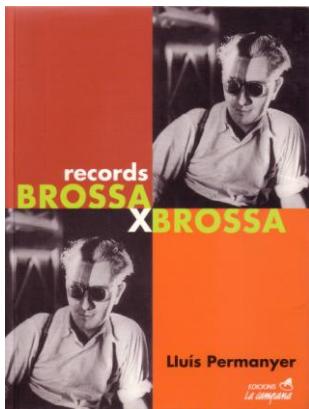
Primer estudio global sobre la obra de Joan Brossa. Se trata del resumen de la tesis doctoral presentada por la misma autora en julio de 1986 en la UAB. Se incluye el itinerario vital y poético del autor, su concepción poética y una descripción de todos los libros escritos por Brossa desde 1941 a 1975.

I.Vallès, *Joan Brossa: les sabates són més que un pedestal*. Barcelona, Ed. Alta Fulla, 1996.

Primera obra que estudia en profunditat les influències i els ressorts creatius de les incursions del poeta en el món de la plàstica. El llibre pretén explicar amb detall el pas de la paraula a la imatge en el món brossià. Al final del llibre s'hi inclou una àmplia selecció gràfica..

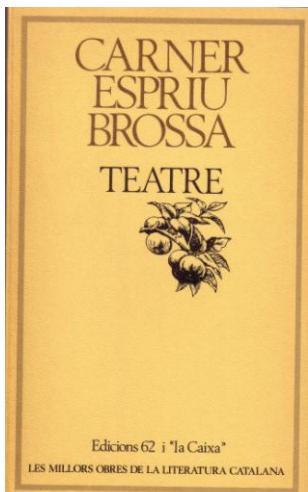
Primera obra que estudia en profundidad las influencias y los resortes creativos de las incursiones del poeta en el mundo de la plástica. El libro pretende explicar con detalle el paso de la palabra a la imagen en el mundo brossiano. Al final del libro se incluye una amplia selección gráfica.

Ll.Permanyer, *records Brossa x Brossa*. Barcelona, Ed. La Campana, 1999.

Llibre aparegut poc després de la mort de Brossa, és el resultat de la transcripció d'una sèrie de converses que el poeta mantingué amb Lluís Permanyer. El volum és un recorregut pels principals episodis de la vida del poeta, així com per les seves filies i fobies, per la qual cosa és una mena d'autoretrat.

Libro aparecido poco después de la muerte de Brossa, es el resultado de la transcripción de una serie de conversaciones que el poeta mantuvo con Lluís Permanyer. El volumen es un recorrido por los principales episodios de la vida del poeta, así como por sus filias y fobias, por lo cual es una especie de autorretrato.

Teatre. Barcelona, Edicions 62, (Les millors obres de la literatura catalana 70), 1981.

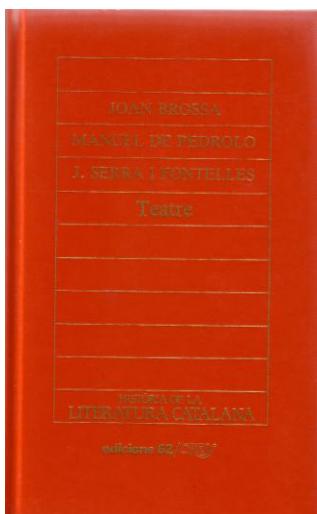
Recull d'obres teatrals de S.Espriu, J.Carner i J.Brossa. Conté *Teatre de carrer* i *Or i sal*, dos vessants diferents de la producció teatral del poeta.

Recopilación de obras teatrales de S.Espriu, J.Carner y J.Brossa. Contiene *Teatre de carrer* y *Or i sal*, dos vertientes distintas de la producción teatral del poeta.

Poesia. Barcelona, Edicions 62/Ed.Orbis S.A., 1984.

Recull dels *Poemes de l'alquimista* de Josep Palau i Fabre i de dues obres de Joan Brossa: *Em va fer Joan Brossa* i *Des d'un got d'aigua fins al petroli*, dins de la col·lecció de llibres que acompañaven la *Història de la literatura catalana* en fascicles, editada per Ed.62 i Ed.Orbis.

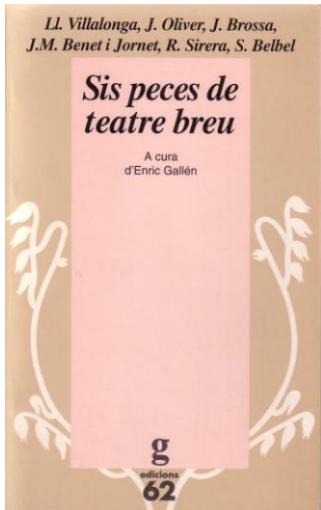
Recopilación dels *Poemes de l'alquimista* de Josep Palau i Fabre y de dos obras de Joan Brossa: *Em va fer Joan Brossa* y *Des d'un got d'aqua fins al petroli*, dentro de la colección de libros que acompañaban la *Història de la literatura catalana* en fascículos, editada por Ed.62 y Ed.Orbis.

Teatre. Barcelona, Edicions 62/Ed.Orbis S.A., 1984.

Recull de les obres *Ja hi tinc un peu* de Joan Brossa, *Homes i No* de Manuel de Pedrolo i *Fe de rates* de Jaume Serra i Fontelles, dins de la col·lecció de llibres que acompañaven la *Història de la literatura catalana* en fascicles, editada per Ed.62 i Ed.Orbis.

Recopilación de las obras *Ja hi tinc un peu* de Joan Brossa, *Homes i No* de Manuel de Pedrolo y *Fe de rates* de Jaume Serra i Fontelles, dentro de la colección de libros que acompañaban la *Història de la literatura catalana* en fascículos, editada por Ed.62 y Ed.Orbis.

Sis peces de teatre breu. Barcelona, Ed.62 (col. El Garbell, 43), 1993.

Recull d'obres teatrals curtes de Ll.Villalonga, J.Oliver, J.Brossa, J.M.Benet i Jornet, R.Sirera i S.Belbel., a cura d'Enric Gallén, que en fa també la introducció. Conté l'obra *Cavall al fons* de Joan Brossa.

Recopilación de obras teatrales breves de Ll.Villalonga, J.Oliver, J.Brossa, J.M.Benet i Jornet, R.Sirera y S.Belbel., a cargo de Enric Gallén, quien escribió también la introducción. Contiene la obra *Cavall al fons* de Joan Brossa.

Altres materials / Otros materiales

Dues de les primeres crítiques sobre Brossa: Àngel Carmona, *La Jirafa* núm.13-14 (extraordinari): Homenaje a Cataluña, 1958 i Alexandre Cirici Pellicer, *Inquietud artística*, Vic, 1961.

Dos de las primeras críticas sobre Brossa: Àngel Carmona, *La Jirafa* nº 13-14 (extraordinario): Homenaje a Cataluña, 1958 y Alexandre Cirici Pellicer, *Inquietud artística*, Vic, 1961.

12. Traduccions al castellà/ Traducciones al castellano

Joan Brossa ha tingut una bona recepció en llengua espanyola ja que ha comptat amb óptimes traduccions i traductors: Pere Gimferrer i Andrés Sánchez Robayna entre els pioners i més constants (cal subratllar la traducció de tres obres de teatre de Brossa feta per Gimferrer el 1968 i la traducció d'*Em va fer Joan Brossa* realitzada per Sánchez Robayna el 1983); Juan Manuel Gisbert, José Batlló, Alfonso Alegre i Salvador López Becerra entre els ocasionals, però significatius (en aquest sentit cal destacar les traduccions de llibres sencers com la que féu José Batlló de *Poemes civils* o Alfonso Alegre i Victòria Pradilla de la *Suite tràmpol o el compte enrera*).

Punt i a part mereix la dedicació de Carlos Vitale a la divulgació de Brossa des de l'any 1987. A més de traduir *El saltamartí*, *Añafil* 2 i d'estar lliurat últimament a una àmplia traducció del teatre, ha realitzat múltiples traduccions de poemes en publicacions ben diverses.

En el terreny de les antologies sobresurten la realitzada per Brossa i traduïda per Sánchez Robayna i Mireia Mur el 1985 i la recopilada per Vitale el 1990 (*Poemas urbanos*).

Joan Brossa ha tenido una buena recepción en lengua española ya que ha contado con óptimas traducciones y traductores: Pere Gimferrer y Andrés Sánchez Robayna entre los pioneros y más constantes (es preciso subrayar la traducción de tres obras de teatro de Brossa hecha por Gimferrer en 1968 y la traducción de *Em va fer Joan Brossa* realizada por Sánchez Robayna en 1983); Juan Manuel Gisbert, José Batlló, Alfonso Alegre y Salvador López Becerra entre los ocasionales, pero significativos (en este sentido cabe destacar las traducciones de libros enteros como la que hizo José Batlló de *Poemes civils* o Alfonso Alegre y Victoria Pradilla de *Suite tràmpol o el compte enrera*).

Punto y aparte merece la dedicación de Carlos Vitale a la divulgación de Brossa desde el año 1987. Además de traducir *El saltamartí*, *Añafil* y de estar dedicado últimamente a una amplia traducción del teatro, ha realizado múltiples traducciones de poemas en publicaciones muy diversas.

En el terreno de las antologías sobresalen la realizada por Brossa y traducida por Sánchez Robayna y Mireia Mur en 1985 y la recopilada por Vitale en 1990 (*Poemas urbanos*).

Llibres exposats/ Libros expuestos

Calle sin ningún mérito arqueológico, Santander, *La isla de los ratones (hojas de poesía)*, núm.13, 1951.

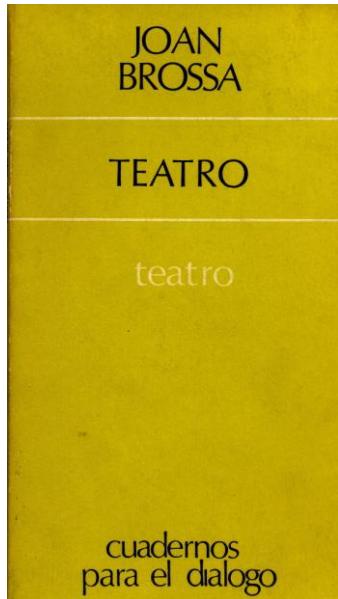
Primera traducció d'un poema de Brossa al castellà, a càrrec de Rafael Santos Torroella.

Primera traducción de un poema de Brossa al castellano, a cargo de Rafael Santos Torroella.

Enumeració en sospirar. Madrid-Palma de Mallorca, *Papeles de Son Armadans*, LVII, 1960.

Poema de 1949, en català i castellà. Probable traducció de Pere Gimferrer, autoritzada per Joan Brossa.

Poema de 1949, en catalán y castellano. Probable traducción de Pere Gimferrer, autorizada por Joan Brossa.

Teatro. Madrid, Editorial Cuadernos para el diálogo, 1968.

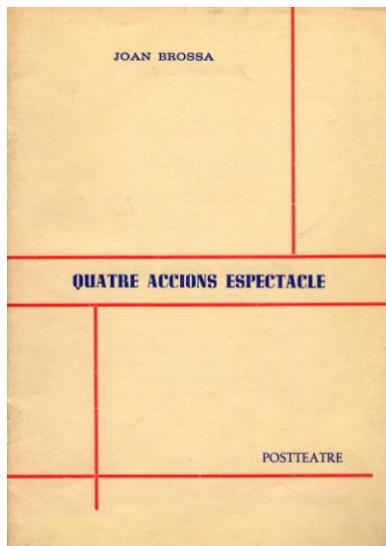
Conté la traducció feta per Pere Gimferrer de tres obres de teatre: *Oro y Sal*, *El gancho i Novela*.

Contiene la traducción hecha por Pere Gimferrer de tres obras de teatro: *Oro y Sal*, *El gancho y Novela*.

La estación de Calinopia. Madrid- Palma de Mallorca, *Papeles de Son Armadans*, 1968.

Monòleg de transformació, traduït per Pere Gimferrer.

Monólogo de transformación, traducido por Pere Gimferrer.

Quatre accions espectacle. Barcelona, col. La Esquina, 8, 1969.

Recull de quatre accions espectacle: *Acció espectacle*, *Dafnis i Cloe*, *Sí* i *El gibrell*, amb versió castellana de Pere Gimferrer.

Recopilación de cuatro acciones espectáculo: *Acció espectacle*, *Dafnis i Cloe*, *Sí* y *El gibrell*, con versión castellana de Pere Gimferrer.

Tríptic hegelià a Antoni Tàpies. Madrid-Palma de Mallorca, *Papeles de Son Armadans*, CLXXXVII, 1971.

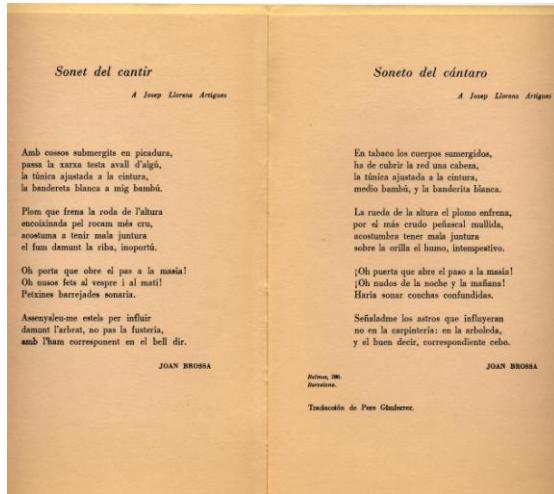
Poema traduït per Pere Gimferrer que no seria publicat en català fins a l'any següent a *Vivàrium*.

Poema traducido por Pere Gimferrer que no sería publicado en catalán hasta el año siguiente en *Vivàrium*.

El poeta presenta quinze pantomimes. Las Palmas de Gran Canaria, *Fablas*, núm.30-31 (mayo-junio) 1972.

Traducció d'Andrés Sánchez Robayna del llibre de 1956, publicat a *Poesia Rasa*.

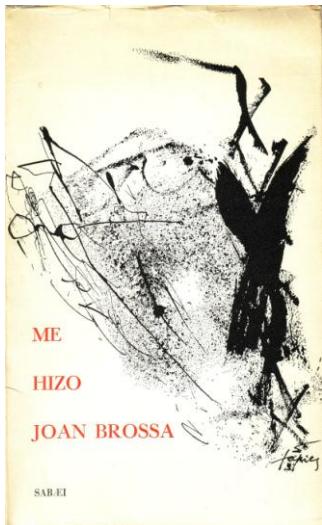
Traducción de Andrés Sánchez Robayna del libro de 1956, publicado en *Poesia Rasa*.

Sonet del cantir. Madrid-Palma de Mallorca, *Papeles de Son Armadans*, CC, 1972.

Sonet editat en català i castellà i traduït per Pere Gimferrer, que després es publicaria en el conjunt de quatre sonets finals de *La barba del cranc*.

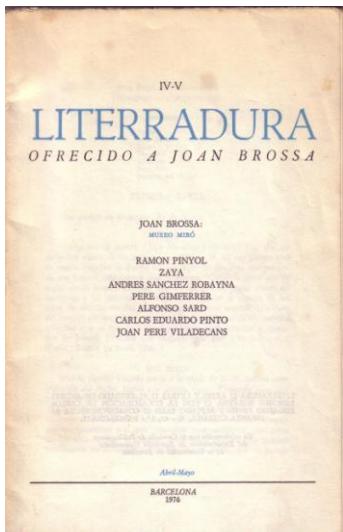
Soneto editado en catalán y castellano y traducido por Pere Gimferrer, que después se publicaría en el conjunto de cuatro sonetos finales de *La barba del cranc*.

Me hizo Joan Brossa. Las Palmas de Gran Canaria, El Museo Canario (Colección Sabaei), 1973.

Traducció al castellà d'*Em va fer Joan Brossa*, realitzada per Andrés Sánchez Robayna. Conté la traducció del pròleg de João Cabral de Melo de l'any 1950, una nota preliminar d'Andrés Sánchez Robayna i les cobertes són d'Antoni Tàpies.

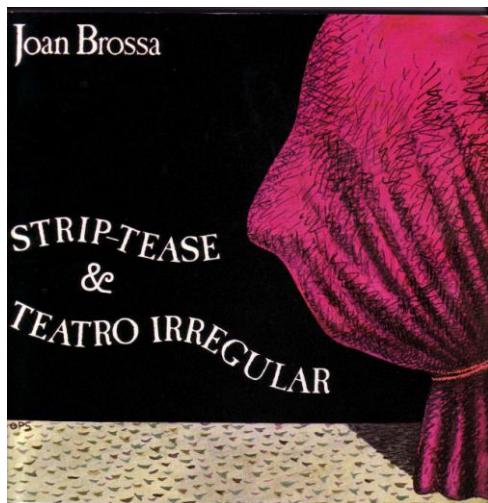
Traducción al castellano de *Em va fer Joan Brossa*, realizada por Andrés Sánchez Robayna. Contiene la traducción del prólogo de João Cabral de Melo del año 1950, una nota preliminar de Andrés Sánchez Robayna y las cubiertas son de Antoni Tàpies.

Museu Miró. Barcelona, *Literradura* (abril-mayo), 1976.

Monòleg de transformació traduït per Pere Gimferrer.

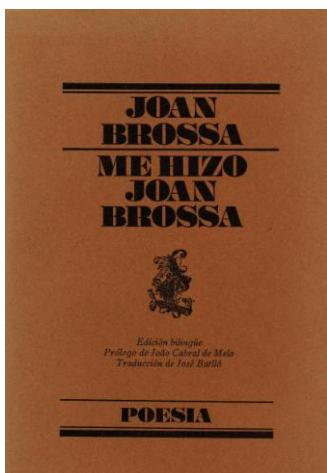
Monólogo de transformación traducido por Pere Gimferrer.

Striptease y Teatro irregular. Madrid, *Pipirijaina* núm.12 (colección Textos) (enero-febrero), 1980.

Peces d'stripteases i teatre irregular, traduïdes per Juan Manuel Gisbert.

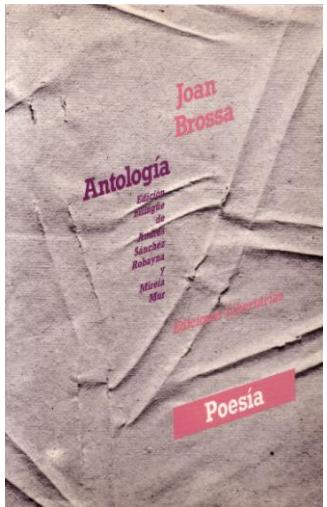
Piezas de stripteases y teatro irregular, traducidas por Juan Manuel Gisbert.

Me hizo Joan Brossa. Barcelona, Lumen, 1983.

Traducció de la cèlebre obra de 1950, realitzada per José Batlló.

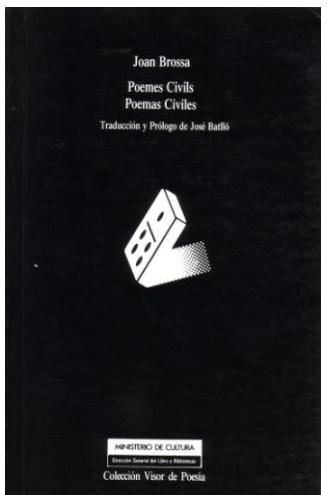
Traducción de la célebre obra de 1950, realizada por José Batlló.

Antología. Poemas de Joan Brossa. Madrid, Ediciones Libertarias, 1985.

Selecció de poemes quotidiàns, traduïts per Andrés Sánchez Robayna i Mireia Mur, amb un interessant pròleg del mateix Brossa.

Selección de poemas cotidianos, traducidos por Andrés Sánchez Robayna y Mireia Mur, con un interesante prólogo del mismo Brossa.

Poemes civils/Poemas civiles. Madrid, Visor (colección Visor de Poesía 248), 1989.

Traducció del llibre de 1960 a càrec de José Batlló, amb un pròleg del traductor i acompanyat de la versió catalana.

Traducción del libro de 1960 a cargo de José Batlló, con un prólogo del traductor y acompañado de la versión catalana.

Poemas urbanos. Cuenca, Cuadernos de Poesía Menú núm.5, 1990.

Selecció de poemes quotidians i visuals, traducció i nota de Carlos Vitale.

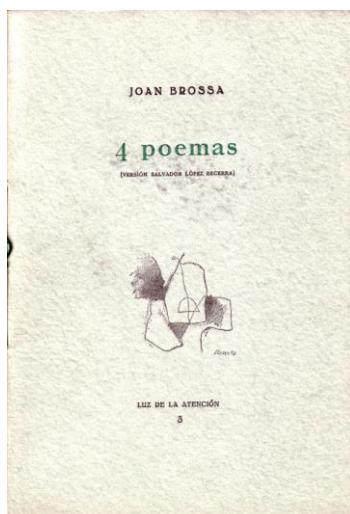
Selección de poemas cotidianos y visuales, traducción y nota de Carlos Vitale.

Sextina de les gotes i les passes i Les grutes. Barcelona, Rosa Cúbica núm.5 (invierno), 1990-91.

Poema i prosa-fragment de *Carnaval escampat*, en català i en traducció castellana de Victòria Pradilla i Alfonso Alegre.

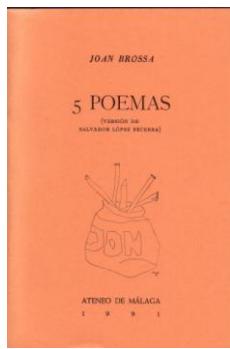
Poema y prosa-fragmento de *Carnaval escampat*, en catalán y en traducción castellana de Victoria Pradilla y Alfonso Alegre.

4 poemas. Antequera, Luz de atención núm.3, 1991.

Selecció de quatre poemes i versió en castellà de Salvador López Becerra.

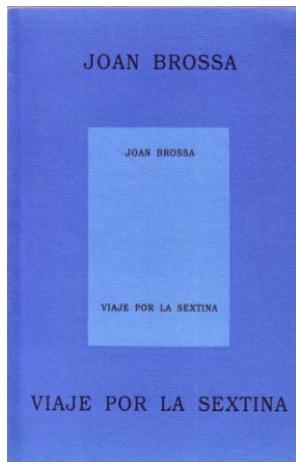
Selección de cuatro poemas y versión en castellano de Salvador López Becerra.

5 poemas. Ateneo de Málaga, 1991.

Selecció de cinc poemes quotidians de Brossa i versió en castellà de Salvador López Becerra.

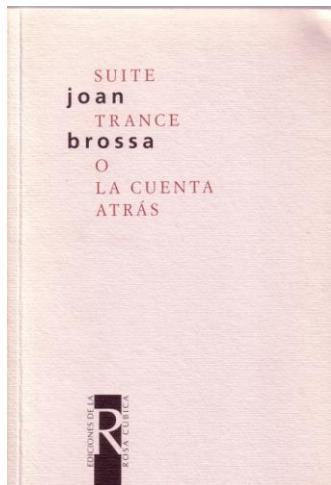
Selección de cinco poemas cotidianos de Brossa y versión en castellano de Salvador López Becerra.

Viaje por la sextina. Málaga, Dador (El ángel de la jiribilla, 16). 1992.

Selecció de sextines, traducció i pròleg d'Andrés Sánchez Robayna. També hi són inclosos els originals catalans.

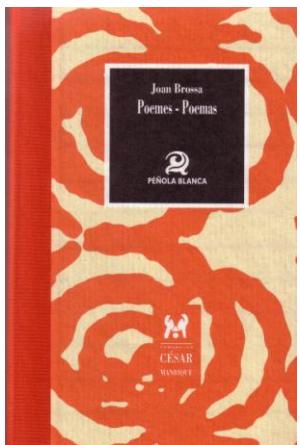
Selección de sextinas, traducción y prólogo de Andrés Sánchez Robayna. También están incluidos los originales catalanes.

Suite trance o la cuenta atrás. Barcelona, Ediciones La Rosa Cúbica (La forma de la luz 2), 1994.

Traducció de l'obra catalana publicada paral·lelament a la mateixa col·lecció. Versió d'Alfonso Alegre i Victoria Pradilla.

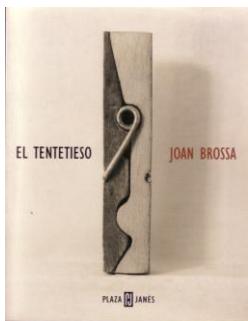
Traducción de la obra catalana publicada paralelamente en la misma colección. Versión de Alfonso Alegre y Victoria Pradilla.

Poemes-Poemas. Lanzarote, Fundación César Manrique, 1997.

Selecció d'un poema visual i diversos poemes quotidians en versió castellana d'Andrés Sánchez Robayna, a més de la versió catalana.

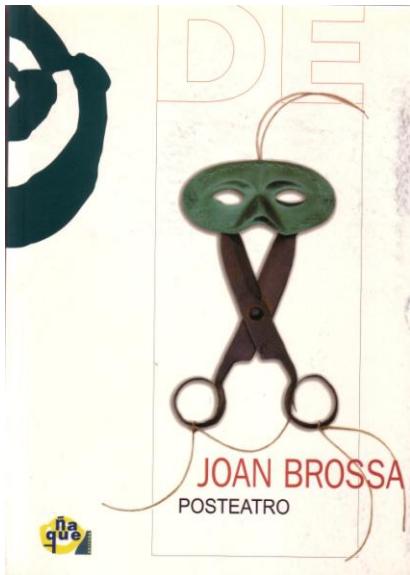
Selección de un poema visual y diversos poemas cotidianos en versión castellana de Andrés Sánchez Robayna, además de la versión catalana.

El tentetieso. Barcelona, Plaza & Janés editores, S.A., 1998.

Traducció de Carlos Vitale de l'obra de 1963, en edició de butxaca.

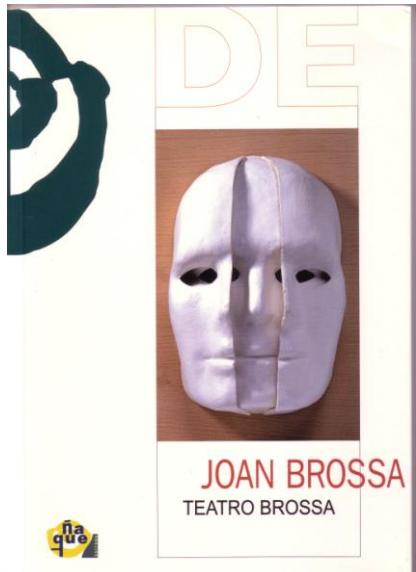
Traducción de Carlos Vitale de la obra de 1963, en edición de bolsillo.

Postteatro. Ciudad Real, Ed. Ñaque, 2001.

Traducció de vint obres de la primera poesia escènica de Brossa (de 1945 a 1948 i una selecció de les peces de 1956 i 1957) feta per Carlos Vitale, amb una introducció d'Eduard Planas.

Traducción de veinte obras de la primera poesía escénica de Brossa (de 1945 a 1948 y una selección de las piezas de 1956 y 1957) realizada por Carlos Vitale, con una introducción de Eduard Planas.

Teatro Brossa. Ciudad Real, Ed. Nnaque, 2001.

Continuació de la traducció al castellà del teatre de Brossa feta per Carlos Vitale. Conté la traducció de cinc obres escrites entre 1953 i 1957: *La red*, *El torrero*, *La jugada*, *La sal* y *El dragón* i *El zapatero*.

Continuación de la traducción al castellano del teatro de Brossa hecha por Carlos Vitale. Contiene la traducción de cinco obras escritas entre 1953 y 1957: *La red*, *El torrero*, *La jugada*, *La sal* y *El dragón* y *El zapatero*.

13.Traduccions a altres llengües / Traducciones a otras lenguas

Joan Brossa és un autor que, malgrat la poca incidència en els seus inicis entre el públic català, fou traduït a d'altres llengües des de ben aviat. La segona llengua, després del castellà, en les traduccions de Brossa és l'alemany, que compta amb dues obres senceres: *Der Wilde Kopf* el 1975 i *So entstand Joan Brossa*, el 1998, a més de múltiples poemes en revistes, molts d'ells traduïts pel catalanòfil Til Stegmann..

A continuació se situa l'anglès que, malgrat ser una de les llengües pioneres en traduccions de Brossa (1965) i comptar amb traductors d'una gran qualitat com Arthur Terry, John London o David Rosenthal, únicament compta amb poemes dispersos en revistes, el magnífic volum *Poems from the catalan* de 1973 (llibre de bibliòfil) i la traducció d'una peça escènica: *The quarrelsome party*.

El quart lloc se'l reparteixen entre el suec, el francès i l'italià. És curiós que el suec tingui el mateix nombre de publicacions que les altres dues llengües romàniques. Això és gràcies a la dedicació de Lasse Söderberg que, des de l'any 1963, traduí poemes de Brossa. El francès, tot i començar aviat, només compta amb un llibre independent: l'antologia *L'illusioniste* traduïda per Pierre Lartigue i Montserrat Prudon, de 1991. En canvi, l'italià compta amb tres llibres: *Poemi civili*, *Via Fregoli* i *Tot Brossa* (de poesia visual), tots del mateix any 1997, gràcies a l'empenta particular de Sarenco.

Altres llengües que compten també amb traduccions de poemes en revistes, encara que en menor nombre, són l'holandès (gràcies a Madelon Zuyderhoff), el flamenc (de la mà de Bob de Nijs), el portuguès, l'hongarès i el japonès. D'entre aquests darrers destaquen la publicació de *Poemas civis* traduït per Ronald Polito i Sergio Alcides, a Rio de Janeiro, el 1998 (significatiu, sens dubte, pels llaços establerts entre Brossa i Cabral de Melo) i l'obra de teatre *Canigó csúcsán már nincsenek sasok* (*Al Canigó ja no hi ha àguiles*), traduïda a l'hongarès per Déri Balázs en un volum dedicat al teatre català modern.

Joan Brossa es un autor que, a pesar de la poca incidencia en sus inicios entre el público catalán, fue traducido a otras lenguas desde muy pronto. La segunda lengua, después del castellano, en las traducciones de Brossa es el alemán, que cuenta con dos obras enteras: *Der Wilde Kopf* en 1975 y *So entstand Joan Brossa*, en 1998, además de múltiples poemas en revistas, muchos de los cuales traducidos por el catalanófilo Til Stegmann..

A continuación se sitúa el inglés que, a pesar de ser una de las lenguas pioneras en traducciones de Brossa (1965) y contar con traductores de una gran calidad como Arthur Terry, John London o David Rosenthal, únicamente cuenta con poemas dispersos en revistas, el magnífico volumen *Poems from the catalan* de 1973 (libro de bibliófilo) y la traducción de una obra escénica: *The quarrelsome party*.

El cuarto lugar se lo reparten entre el sueco, el francés y el italiano. Es curioso que el sueco tenga el mismo número de publicaciones que las otras dos lenguas románicas. Esto es debido a la dedicación de Lasse Söderberg que, desde el año 1963, tradujo poemas de Brossa. El francés, aunque empezó pronto, solo cuenta con un libro independiente: la antología *L'illusioniste* traducida por Pierre Lartigue y Montserrat Prudon, de 1991. En cambio, el italiano cuenta con tres libros: *Poemi civili*, *Via Fregoli* y *Tot Brossa* (de poesía visual), todos del mismo año 1997, gracias al empuje particular de Sarenco.

Otras lenguas que cuentan también con traducciones de poemas en revistas o publicaciones colectivas, aunque en menor número, son el holandés (gracias a Madelon Zuyderhoff), el flamenco (de la mano de Bob de Nijs), el portugués, el húngaro y el japonés. De entre estos últimos destacan la publicación de *Poemas civis* traducido por Ronald Polito y Sergio Alcides, en Río de Janeiro, en 1998 (significativo, sin duda, por los lazos establecidos entre Brossa y Cabral de Melo) y la obra de teatro *Canigó csúcsán már nincsenek sasok* (*Al Canigó ja no hi ha àguiles*), traducida al húngaro por Déri Balázs en un volumen dedicado al teatro catalán moderno.

Llibres exposats/ Libros expuestos

Karneval. Stokholm, *Upptakt*, 3, 1957.

Poema de *Romancets del Dragolí* de 1948, en suec, traduït per Lasse Söderberg.

Poema de *Romancets del Dragolí* de 1948, en sueco, traducido por Lasse Söderberg.

Em va fer Joan Brossa. Edició de Lasse Söderberg, 1963.

Fragments del llibre de poemes de 1950 en suec, traduïts per Lasse Söderberg.

Fragmentos del libro de poemas de 1950 en sueco , traducidos por Lasse Söderberg.

Poemes civils. *Chicago Review*, 17, núm.4, 1965.

Selecció del llibre de poemes de 1960, en anglès. Traducció de Pilar Rotella i R.G.Stern.

Selección del libro de poemas de 1960, en inglés. Traducción de Pilar Rotella y R.G.Stern.

Ten action- Spectacles *Chicago Review*, 18, núms. 3 &4, 1966.

Deu accions-espèctacle traduïdes a l'anglès per Alain Arias-Misson.

Diez acciones-espectáculo traducidas al inglés por Alain Arias-Misson.

Poesie civili. Milà, *Malebolge*, 1, 1967.

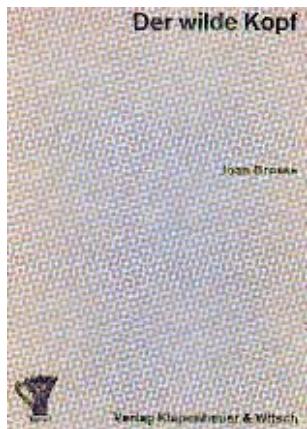
Selecció del llibre de poemes *Poemes civils* de 1960, en traducció a l'italià d'Adriano Spatola.

Selección del libro de poemas *Poemes civils* de 1960, en traducción al italiano de Adriano Spatola.

Pim-pam-pum o la piràmide de pomes (monòleg de transformació), **Action Spectacle, Farce, Le calendrier** (accions espectacle) i **Homenatge al Vietcong** (striptease). *L'VII* (setembre 1968).

Traducció d'aquestes peces escèniques al francès per Alain Misson.

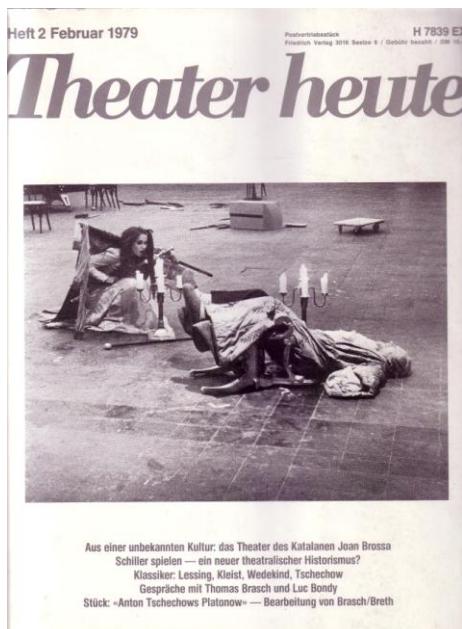
Traducción de estas piezas escénicas al francés por Alain Misson.

Contra l'amor.... Een Morgeland, een Avondland. 14 Vlaamse&14 Catalaanse dichters/ 14 Poetes Catalans i 14 Poetes Flamencs. Terra de Llevant Terra de ponent. Belgium: Flemish P.E.N. Centre, pp.51-53, 1978.

Traducció del sonet de *Coresforç* de 1955, censurat en l'edició del llibre en català del 1974, al flamenc, a càrrec de Bob de Nijs.

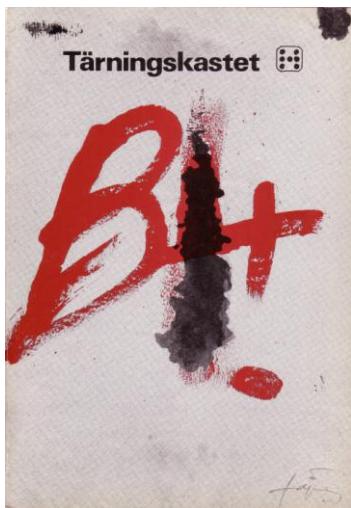
Traducción del soneto de *Coresforç* de 1955, censurado en la edición del libro en catalán de 1974, al flamenco, a cargo de Bob de Nijs.

Posttheatre. Seelze, *Theater heute*, 2/1979 (febrero 1979).

Traducció d'algunes peces de postteatre en alemany, a càrrec de Rainer Chrapkowski.

Traducción de algunas piezas de posteatro en alemán, a cargo de Rainer Chrapkowski

Dikter. Kristianstad, *Tärningskastet*, núm.7, 1981.

Traducció d'una dotzena de poemes quotidians en suec a càrrec de Lasse Söderberg, precedida d'un estudi del mateix traductor.

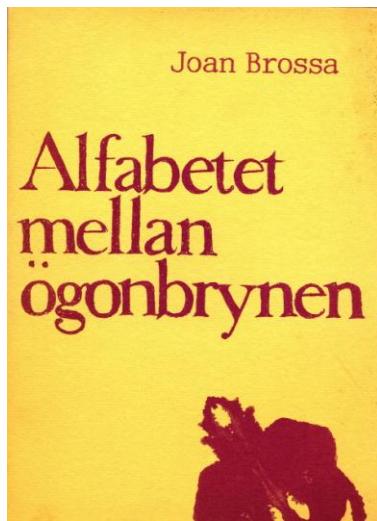
Traducción de una docena de poemas cotidianos en sueco a cargo de Lasse Söderberg, precedida de un estudio del mismo traductor.

Poesie & Visuali. Torino, *Tam Tam* 52 B, 1987.

Selecció de poemes visuals i quotidiàs, traduïts a l'italià per Carlos Vitale i Adriano Spatola.

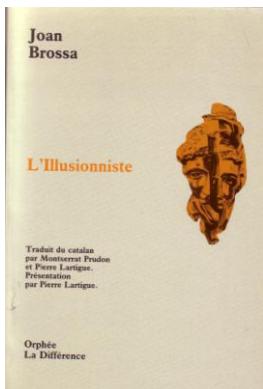
Selección de poemas visuales y cotidianos, traducidos al italiano por Carlos Vitale y Adriano Spatola.

Alfabetet mellan ögonbrynen. Lund, Bakhall, 1989.

Antologia en suec, traduïda per Lasse Söderberg.

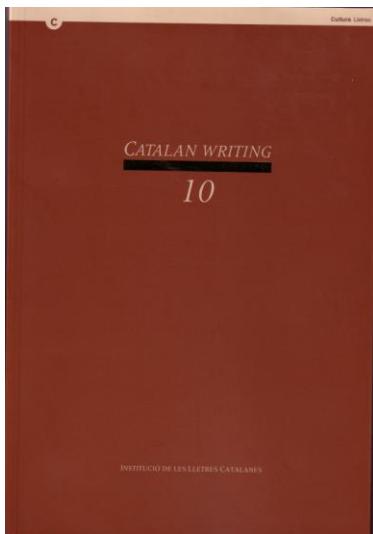
Antología en sueco, traducida por Lasse Söderberg.

L'illusioniste. París, Ed. La différence (col.Orphée 109), 1991.

Selecció de poemes quotidians i sextines, traduïdes al francès per Montserrat Prudon i Pierre Lartigue, amb una presentació de Pierre Lartigue.

Selección de poemas cotidianos y sextinas, traducidas al francés por Montserrat Prudon y Pierre Lartigue, con una presentación de Pierre Lartigue.

Joan Brossa and the Avant-garde Tradition. Barcelona, Generalitat de Catalunya, Institució de les Lletres Catalanes, *Catalan Writing* núm.10 (maig 1993).

Selecció de poemes quotidians i visuls, traduïts a l'anglès per Arthur Terry, amb una introducció d'Isidor Cònsul i un article de Glòria Bordons, més una selecció bibliogràfica i de traduccions.

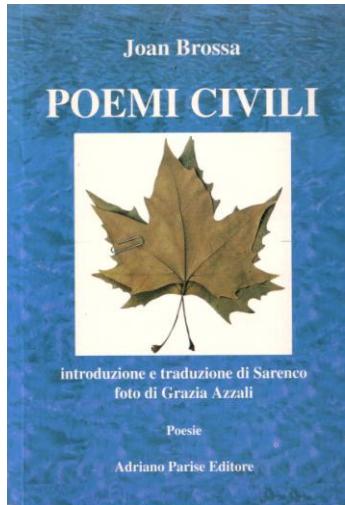
Selección de poemas cotidianos y visuales, traducidos al inglés por Arthur Terry, con una introducción de Isidor Cònsul y un artículo de Glòria Bordons, más una selección bibliográfica y de traducciones.

Joan Brossa: Visuelle Poesie. Dortmund, KUPIDO. Zeitschrift für Kunst und Poesie, núm.1, 1996.

Selecció de poemes quotidians, visuals i objectes, traduïts a l'alemany per Frank Henseleit, amb una introducció del traductor i un article d'Arnau Puig.

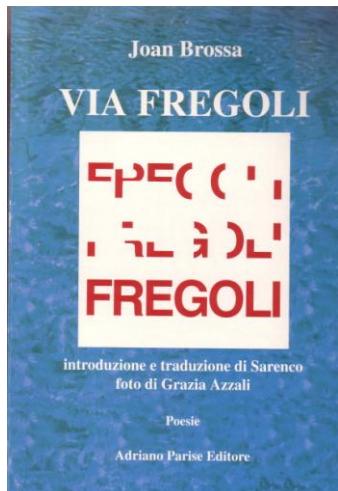
Selección de poemas cotidianos, visuales y objetos, traducidos al alemán por Frank Henseleit, con una introducción del traductor y un artículo de Arnau Puig.

Poemi civili. Verona, Colognola ai Colli, Adriano Parise editore, 1997.

Traducció del llibre de 1960 a l'italià realitzada per Sarenco, amb una introducció del traductor.

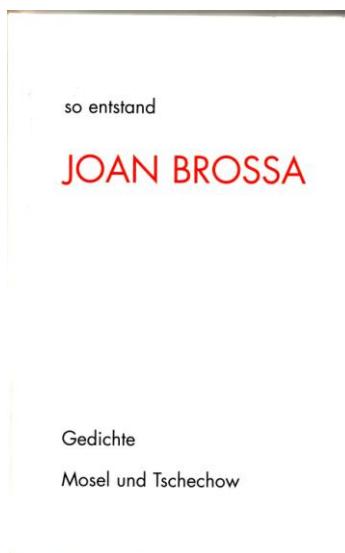
Traducción del libro de 1960 al italiano realizada por Sarenco, con una introducción del traductor.

Via Fregoli. Verona, Colognola ai Colli, Adriano Parise editore, 1997.

Conté la traducció de *Poema sobre Frègoli i el seu teatre* i de *Petit Festival* de 1965, realitzada per Sarenco i precedida d'una introducció del mateix traductor.

Contiene la traducción de *Poema sobre Frègoli i el seu teatre* y de *Petit Festival* de 1965, realizada por Sarenco y precedida de una introducción del mismo traductor.

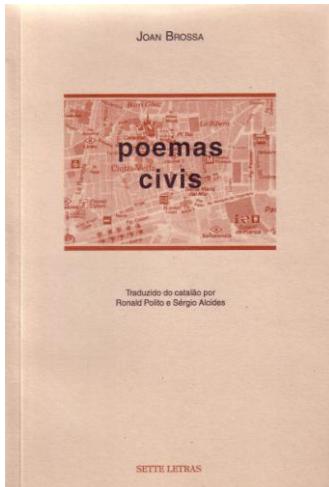
So entstand Joan Brossa. München, Mosel und Tschechow, 1998.

Traducció d'*Em va fer Joan Brossa* de 1950 a l'alemany realitzada per Frank Henseleit-Lucke, amb un epíleg de Manel Guerrero.

Traducción de *Em va fer Joan Brossa* de 1950 al alemán realizada por Frank Henseleit-Lucke, con un epílogo de Manel Guerrero.

Gedichte

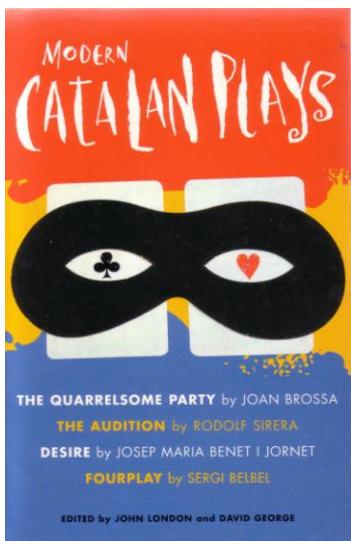
Mosel und Tschechow

Poemas civis. Poemes Civils. Rio de Janeiro, Sette Letras, 1998.

Traducció al portuguès del llibre *Poemes civils* de 1960. Editat en col·laboració amb la Institució de les lletres Catalanes. La traducció, les notes i el postfaci són de Ronald Polito i Sergio Alcides.

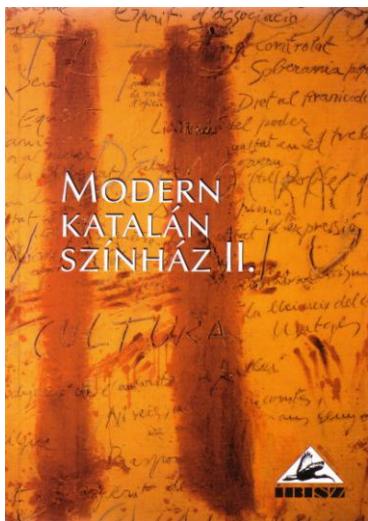
Traducción al portugués del libro *Poemes civils* de 1960. Editado en colaboración con la Institució de les lletres Catalanes. La traducción, las notas y el postfacio son de Ronald Polito y Sergio Alcides.

The quarrelsome party, dins *Modern catalan plays* (ed. per John London i David George) London, BOOKS, etc. Limited, 2000.

Traducció d'*El sarau*, peça escènica de 1963, a l'anglès, a càrrec de John London.

Traducción de *El sarau*, obra escénica de 1963, al inglés, a cargo de John London.

A *Canigó csúcsán már nincsenek sasok*, dins *Modern Katalán Színház II (Teatre català modern)*. Budapest, Az Ibisz Könyvkiadó, 2001.

Traducció a l'hongarès de l'obra escènica de 1965 *Al Canigó ja no hi ha àguiles* a càrrec de Déri Balázs.

Traducción al húngaro de la obra escénica de 1965 *Al Canigó ja no hi ha àguiles* a cargo de Déri Balázs.

Exposició *Em va fer Joan Brossa*
Exposición *Me hizo Joan Brossa*

Espai VolART
Ausiàs Marc, 22
08010 Barcelona

del 18 de desembre de 2002
al 15 de març de 2003
del 18 de diciembre de 2002
al 15 de marzo de 2003

Organització/Organización
Fundació Joan Brossa
Fundació Vila Casas

Comissariat/Comisariado
Glòria Bordons

Coordinació/Coordinación
Glòria Bosch
Mercè Centelles
Natàlia Chocarro

Imatge gràfica/Imagen gráfica
Masergas

Catàleg/Catálogo

Concepció, disseny i textos
Concepción, diseño y textos
Glòria Bordons

Correcció textos en castellà
Corrección textos en castellano
Carlos Vitale

ISBN: 84-931951-8-9 (Fundació Joan Brossa)

© de l'edició Fundació Joan Brossa,
2003
© del text Glòria Bordons, 2003

Amb la col·laboració de la Institució de les Lletres Catalanes/Con la colaboración de la Institución de las Letras Catalanas

Roger de Llúria, 116, 2n.1a
08037 Barcelona
Tel.: 934589994
www.fundacio-joan-brossa.org